

RAPORT Z WIZYTACJI
(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 5- 6 listopada 2016 r. na kierunku *ekonomia* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie niestacjonarnej na Wydziale Zarządzania i Administracji Europejskiej Uczelni w Warszawie

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: prof. dr hab. Stefan Wrzosek, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Tadeusz Kufel – członek PKA
2. prof. dr hab. Jerzy Węclawski – ekspert PKA
3. mgr Beata Sejdak- ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
4. Ludwika Piwowarczyk - ekspert ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *ekonomia* prowadzonym na Wydziale Zarządzania i Administracji Europejskiej Uczelni w Warszawie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na w/w kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem Samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ze studentami, z osobami i gremiami odpowiedzialnymi za praktyki, wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, z Samorządem studenckim, pracownikami Biura Karier. Przeprowadzono także hospitację zajęć oraz wizytację bazy dydaktycznej wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. W toku wizytacji Zespół dokonał przeglądu prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Zespół poinformował władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW
STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżni ająco	w pełni	znaczą co	częściow o	niedostatecz nie

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia			X		
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych			X		
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy			X		
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Uczelnia nadesłała informację o postępowaniu w związku z zaleceniami i uzasadnieniami Zespołu Oceniającego.

W sprawie uwag dotyczących kryterium 1 (niektóre wiążą się z uwagami do kryterium 6):

- poinformowano o podjęciu starań o poprawienie zapisu w systemie POLON dotyczącego dyscyplin naukowych,
- podano nowy program specjalności *bankowość i ubezpieczenia*; program ten jest odpowiedni dla takiej specjalności, lecz sama specjalność nadal nie przystaje do kanonu kierunku *ekonomia*,
- przedstawiono nowe programy studiów dla kierunku ze zwiększonymi liczbami godzin zajęć z języka angielskiego, wychowania fizycznego na studiach

stacjonarnych, technologii informacyjnych, a także z formami zajęć poprawionymi zgodnie z zaleceniami (więcej ćwiczeń z przedmiotów podstawowych i kierunkowych), lecz nadal są 4 godziny wykładu z wf na studiach niestacjonarnych,

- podano nową listę przedmiotów, z których są egzaminy – jest zgodna z zaleceniami,
- poinformowano o uchwale Senatu dotyczącej uznawalności efektów kształcenia,
- w sprawach wykorzystywanych metod dydaktycznych, zajęć kształcących umiejętności prowadzenia badań naukowych, metod bieżącej weryfikacji efektów kształcenia też poinformowano o podjęciu działań naprawczych, lecz bez konkretów, a to uniemożliwia ocenę jakości tych działań.

W sprawie kryterium 2 poinformowano o realizacji zalecenia, by wykłady powierzać osobom co najmniej ze stopniami naukowymi. Ogólnie poinformowano o zakupach dla biblioteki ze szczególnym uwzględnieniem zalecanych podręczników i porozumieniach z innymi bibliotekami (bez listy tytułów czy informacji o wydatkach), natomiast brak reakcji na zalecenie dotyczące sprowadzenia kształcenia na odległość do roli pomocniczej (kryterium 4). Poinformowano o podjęciu działań na rzecz wymiany studentów i poprawy warunków studiowania osób niepełnosprawnych (kryterium 5) oraz o uzupełnieniach ankietyzacji i monitorowania infrastruktury (kryterium 6).

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.		X			

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby

otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą

organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena - *znacząco*

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Ekonomia* jest zgodna z misją i strategią rozwoju Uczelni, odpowiada celom określonym w strategii oraz przedstawionym w Uczelnianej Księdze Jakości Kształcenia, która prezentuje politykę zapewnienia jakości. „Władze Uczelni za priorytety stawiają sobie: doskonalenie sposobu funkcjonowania Uczelni oraz jej dalszy rozwój, w tym rozwój dziedzin nauki reprezentowanych w Uczelni, rozwój kadry naukowo-dydaktycznej, intensyfikowanie współpracy naukowej z ośrodkami akademickimi w kraju i za granicą, a także prowadzenie badań naukowych w formie projektów samodzielnych oraz podejmowanych wspólnie z jednostkami innych uczelni”.

Koncepcja kształcenia uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe oraz zagraniczne. Uczelnia realizuje działania naukowo-badawcze, w tym wydaje dwa czasopisma, organizuje konferencje naukowe oraz wykonuje badania naukowe na rzecz zleciodawców zewnętrznych. Stanowi to podstawę dla prowadzonego zakresu kształcenia na profilu ogólnoakademickim. Na bazie tych doświadczeń oraz informacji uzyskanych od interesariuszy jest prowadzony proces doskonalenia programu kształcenia.

Koncepcja kształcenia jest słabo związana ze specjalnością *Bankowość i ubezpieczenia*, a silniej ze specjalnością *Przedsiębiorstwa na rynkach międzynarodowych*, co ma wprost przeniesienie z nazwy **Europejska Uczelnia**.

Uczelnia wskazuje, że istnieje możliwość skorzystania ze STUDIÓW Z USŁUGĄ ON-LINE są to studia, które polegają na wykorzystywaniu e-learningu. Obecnie są one realizowane w ramach studiów niestacjonarnych.

1.2

Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

Niskie nabory kandydatów na oceniany kierunek studiów spowodowały, że jednostka nie sformułowała szerokich planów jego rozwoju. Rozważane jest dalsze utrzymywanie kierunku studiów w przypadku wzrostu liczby kandydatów, przy przekształceniu go w kierunek studiów o profilu praktycznym.

1.3

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów dokonała jego przyporządkowania do obszaru nauk społecznych. Przyporządkowanie nastąpiło do dwóch dziedzin: dziedziny nauk ekonomicznych, a w jej ramach do dwóch dyscyplin: ekonomii i nauk o zarządzaniu, traktowanych jako dyscypliny wiodące oraz do dziedziny nauk społecznych, dyscypliny naukowej socjologia, traktowanej jako dyscyplina poboczna. Przyporządkowanie takie jest prawidłowe. Jednakże system POL-on wskazuje, że przyporządkowano kierunkowe efekty kształcenia tylko do dwóch dyscyplin: ekonomii i nauk o zarządzaniu.

1.4.

Kierunkowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały określone w Uchwale Nr 3 Senatu Europejskiej Wyższej Szkoły Informatyczno-Ekonomicznej w Warszawie z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie określenia form studiów niestacjonarnych dla prowadzonych kierunków i poziomów kształcenia, kierunkowych efektów kształcenia oraz planu studiów i programu kształcenia Europejskiej Wyższej Szkoły Informatyczno-Ekonomicznej w Warszawie. Efekty te były w niewielkim stopniu zmienione Uchwałą nr 4 Senatu Europejskiej Wyższej Szkoły Informatyczno-Ekonomicznej w Warszawie z dnia 27 września 2013 r. w sprawie zmiany kierunkowych efektów kształcenia dla kierunku Ekonomia, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki. Kolejna zmiana, mająca charakter korekt sformułowania kilku efektów, nastąpiła w 2016 r. i została dokonana Uchwałą Nr 2 Senatu Europejskiej Uczelni w Warszawie z dnia 29 września 2016 r. w sprawie uchwalenia kierunkowych efektów kształcenia oraz planu studiów i programu kształcenia dla kierunku Ekonomia I stopnia, profil ogólnoakademicki.

Kierunkowe efekty kształcenia są spójne z wybranymi efektami kształcenia określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego dla obszaru nauk społecznych i prowadzenia studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Dla ocenianego kierunku studiów sformułowano 8 kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, odnosząc je do 8 efektów obszarowych, 8 w zakresie umiejętności odnosząc je do 10 efektów obszarowych i 7 w zakresie kompetencji społecznych, odnosząc je do 7 efektów obszarowych. Każdy z efektów kierunkowych został odniesiony do od jednego do czterech efektów obszarowych. Opracowana została także matryca efektów kształcenia. Tablica ta wskazuje, w ramach jakich przedmiotów realizowany jest dany efekt kierunkowy. Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób umożliwiający zbudowanie na ich podstawie systemu weryfikacji tychże efektów.

Sylabusy przedmiotów zawierają efekty przedmiotowe w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty przedmiotowe zostały powiązane z efektami kierunkowymi poprzez wskazanie ich odniesień.

Zakładane efekty kształcenia uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy oraz w dalszej edukacji.

Kierunkowe efekty kształcenia są odpowiednio zdezagregowane na przedmiotowe efekty kształcenia i są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru kształcenia, do którego kierunek został przyporządkowany.

1.5

1.5.1.

Nie dotyczy ocenianego kierunku studiów

1.5.2

Struktura programu kształcenia oparta jest na klasycznym układzie modułów przedmiotów ogólnouczeniowych, podstawowych, kierunkowych i specjalnościowych. Przedmioty podstawowe i kierunkowe zawierają treści programowe odpowiadające kanonowi wiedzy dla studiów pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia. Treści programowe podane są w sylabusach przedmiotów. Ujęte są one odrębnie dla wykładów i ćwiczeń, bądź jednej z tych form, jeżeli jest ona jedyną wykorzystaną do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Treści programowe są odpowiednio rozbudowane, obejmują z reguły po kilkanaście zagadnień, w odniesieniu do niektórych przedmiotów dodatkowo odpowiednio uszczegółowionych. W każdym z sylabusów podana jest literatura podstawowa i uzupełniająca. W większości przypadków zawiera ona po kilka pozycji odpowiednio dobranych i aktualnych. Zdarzają się jednak przedmioty (np. Polityka społeczna, Zarządzanie korporacyjne), dla których podano nawet po 10 obszernych pozycji literatury obowiązkowej, co jest nierealistyczne z punktu widzenia możliwości jej opanowania przez studenta.

Zastrzeżenia budzą treści programowe przedmiotu Finanse publiczne i rynki finansowe. Treści te w większości omawianych zagadnień odnoszą się do prawa finansowego i nie obejmują wielu elementarnych zagadnień należących do finansów publicznych i rynków finansowych. Potwierdzeniem takiej oceny jest podstawowa literatura przedmiotu zawierająca w zasadzie wyłącznie książki z prawa finansowego. Absolutnie nieadekwatne w odniesieniu do treści programowych i poziomu studiów jest wskazanie jako literatury uzupełniającej czasopisma naukowego „Bank i Kredyt”.

Na ocenianym kierunku studiów oferowane są dwie specjalności: Bankowość i ubezpieczenia oraz Przedsiębiorstwa na rynkach międzynarodowych. W ramach każdej ze specjalności ujętych jest 8 przedmiotów. Jedynie dwa przedmioty podane w programie specjalności Bankowość i ubezpieczenia odpowiadają treściom właściwym dla tej specjalności – są to Prawo bankowe i ubezpieczeniowe oraz Bankowość i pośrednictwo finansowe. Pozostałych 6 przedmiotów nie ma bezpośredniego związku z treściami właściwymi dla tej specjalności. Są to np. Zarządzanie pracą, Audyt wewnętrzny, Zarządzanie korporacyjne. Specjalność ta nie mieści się w kanonie wiedzy dyscypliny ekonomia, a ujęte w niej treści programowe w większości nie są związane z nazwą specjalności. Połowa przedmiotów w ramach obydwu specjalności jest wspólna. Specjalność Przedsiębiorstwa na rynkach międzynarodowych mieści się w kanonie wiedzy ekonomii a większość z realizowanych w niej przedmiotów odpowiada nazwie specjalności.

Słabością kształcenia specjalnościowego jest to, że student jest zobowiązany do wyboru jedynie 4 przedmiotów stanowiących kanon specjalności, a pozostałe może wybierać dowolnie. Dla specjalności Bankowość i ubezpieczenia ten kanon stanowią następujące przedmioty: Bankowość i pośrednictwo finansowe, Prawo bankowe i ubezpieczeniowe, Zarządzanie projektami oraz Zarządzanie korporacyjne. Jedynie dwa pierwsze można uznać za mieszczące się w kanonie. Dla drugiej specjalności wszystkie przedmioty ujęte w kanonie są dla niego właściwe.

Przedstawione fakty prowadzą do wniosku, że treści programowe ocenianego kierunku studiów nie są w pełni zgodne z zakładanymi efektami kształcenia.

1.5.3.

Metody kształcenia zostały określone w sylabusach przedmiotów. Jako metody błędnie zostały wskazane wykłady i ćwiczenia, które są formami prowadzenia zajęć oraz konsultacje, które z kolei stanowią formę kontaktu studenta z nauczycielem. Jako metody podawana jest w sylabusach także dyskusja. Nie są uwzględnione inne metody dydaktyczne. Podane określenie metod kształcenia jest w zasadzie identyczne dla wszystkich przedmiotów, co prowadzi do wniosku, że jest ono w znacznym stopniu nieadekwatne. Przykładem ewidentnego braku dostosowania metod kształcenia do charakteru przedmiotu może być Analiza ekonomiczna, dla której jako metody podano wykład, ćwiczenia i dyskusję. Skala tych błędów jest tak duża, że można stwierdzić w odniesieniu do całego programu kształcenia brak adekwatnego określenia metod kształcenia dostosowanych do charakteru poszczególnych przedmiotów.

1.5.4.

Studia na ocenianym kierunku trwają 3 lata (6 semestrów). Łączny wymiar godzin zajęć

dydaktycznych na studiach niestacjonarnych prowadzonych na ocenianym kierunku wynosi 1121. Struktura godzinowa modułów jest przy tym następująca: przedmioty ogólnouczelniane 161, przedmioty podstawowe 360, przedmioty kierunkowe 180, przedmioty humanistyczne 60, przedmioty specjalnościowe 240. Taki rozkład godzin pomiędzy moduły należy uznać za właściwy.

Nauka języka obcego trwa jedynie 75 godzin, co jest wymiarem zajęć zbyt krótkim do zakładanego w efekcie kształcenia (E1A_U08 - Potrafi posługiwać się językiem obcym, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku studiów) stopnia opanowania znajomości tego języka. Ujęte w sylabusie treści programowe dotyczą przy tym w dużym stopniu sytuacji z życia codziennego, a nie problemów związanych z kierunkiem studiów.

Także przedmiot technologie informacyjne realizowany jest w wymiarze jedynie 15 godzin. Wątpliwa staje się możliwość osiągnięcia zadowalającego stopnia realizacji efektu E1A_U03 - Posiada elementarne umiejętności badawcze i prognostyczne pozwalające na wskazanie przyczyn i skutków podejmowanych przez podmioty gospodarcze decyzji ekonomicznych, który odwołuje się w szczególności do efektu obszarowego S1A_U04 dotyczącego wykorzystania standardowych narzędzi w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, którym odpowiada kierunek studiów. Wskazany w sylabusie zakres umiejętności obejmuje jedynie korzystanie z Internetu, edytora tekstu, arkusza kalkulacyjnego, a nie umiejętności wskazanych w przytoczonym opisie efektu.

Przedmiot wychowanie fizyczne realizowany jest w formie wykładu w wymiarze 2 godzin. Podano do niego 5 pozycji literatury obowiązkowej i 13 uzupełniających. To oczywiście wypacza sens wychowania fizycznego.

W sylabusach przedmiotów przedstawiona została kalkulacja nakładu pracy studenta mierzonego liczbą punktów ECTS niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Przyjęto przelicznik 25 godzin pracy=1 punkt ECTS. Do czasu pracy studenta zaliczone są w sposób jednolity dla wszystkich przedmiotów godziny kontaktowe związane z udziałem w zajęciach dydaktycznych i konsultacjach oraz samodzielna nauka tematyki związanej z wykładami, przygotowanie do ćwiczeń i wykonywanie prac domowych, np. referatów. Można jednak odnieść wrażenie, że pewne elementy sylabusu i składające się na nie określenia podawane są mechanicznie, gdyż powtarzają się w większości przedmiotów, chociaż w odniesieniu do niektórych nie mają zastosowania. Na przykład przedmiot Makroekonomia prowadzony jest wyłącznie w formie wykładów, a jako element kalkulacji nakładu czasu pracy podano wykonanie referatu i pracy domowej. Także dla Podstaw zarządzania realizowanych wyłącznie w formie wykładu jako metody oceny podano wykonanie ćwiczeń i prac domowych, a jako element kalkulacji nakładu czasu pracy wykonanie eseju. W trakcie wizytacji jako prace weryfikujące efekty kształcenia przedłożono wyłącznie sprawdziany przeprowadzane na koniec zajęć w formie arkuszy zawierających 5-6 pytań opisowych.

Dla niektórych przedmiotów jako nakład czasu pracy przewidziano jedynie udział w wykładach (np. Prawo, Międzynarodowe stosunki gospodarcze, Polityka społeczna). Brakuje konsultacji, które podawane są w odniesieniu do większości przedmiotów, chociaż podane przykładowo obejmują same wykłady i konsultacje byłyby w ich ramach potrzebne. Jako metodę oceny w odniesieniu do przedmiotu Prawo podano przy tym przygotowanie referatów, ale kalkulacja nakładu czasu pracy uwzględnia jedynie udział w wykładach. W sylabusie przedmiotu Polityka gospodarcza jako metodę kształcenia podano konsultacje, ale nie uwzględniono ich w kalkulacji nakładu pracy studenta. Tego typu niekonsekwencji jest stosunkowo dużo, co podważa rzetelność sylabusów.

Czas trwania programu kształcenia pozwala na realizację większości założonych efektów kształcenia. Wątpliwość budzi natomiast możliwość pełnej realizacji efektów kształcenia odnoszących się do języka obcego i technologii informacyjnych.

Kalkulacje nakładu czasu pracy zawierają w odniesieniu do niektórych przedmiotów elementy do nich niedostosowane, których weryfikacja w dokumentacji przedstawionej przez jednostkę prowadzącą oceniany kierunek studiów nie była możliwa bądź są niespójne z innymi elementami sylabusu.

1.5.5.

Program kształcenia na kierunku Ekonomia prowadzonym w Europejskiej Uczelni przewiduje

uzyskanie łącznej liczby 180 punktów ECTS. W każdym semestrze przewidziane jest uzyskanie 30 punktów ECTS. System ECTS wprowadza następującą strukturę punktów: do przedmiotów (a z bilansu punktów wynika, że chodzi tu o formy zajęć) wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela i studentów przypisano 45 punktów, do przedmiotów z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia 69 punktów, do przedmiotów o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych 84 punkty, w tym za projekt dyplomowy/badanie dyplomowe 10 punktów, za praktyki zawodowe 5 punktów, za zajęcia do wyboru student otrzymuje 40 punktów ECTS, za przedmioty niezwiązane z kierunkiem studiów i przedmioty ogólnouczelniane 20 punktów, w tym za język obcy 5, za wychowanie fizyczne 2, za zajęcia z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych 9 punktów ECTS.

Do przedmiotów związanych z prowadzeniem badań naukowych zaliczone zostały na ocenianym kierunku studiów: Podstawy zarządzania, Polityka społeczna, Polityka gospodarcza, Analiza ekonomiczna, Gospodarka regionalna, Ekonometria, Projekt dyplomowy/Badanie dyplomowe oraz Praktyki zawodowe. Do przedmiotów tych przypisano łącznie 92 punkty ECTS, co stanowi 51,1% ich ogólnego wymiaru. Wątpliwości budzi jednak możliwość przygotowania do prowadzenia badań naukowych w ramach trzech pierwszych przedmiotów ponieważ są one prowadzone wyłącznie w formie wykładu. Także praktyki zawodowe, które dla części studentów są zaliczane na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, trudno uznać za przygotowanie do prowadzenia badań naukowych. Ani w celach praktyki, ani w określonej dla niej efektach kształcenia nie ma odniesienia do prowadzenia badań naukowych.

Na tej podstawie można stwierdzić, że punktacja ECTS stosowana na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z przepisami Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów. Wątpliwości budzi jednak możliwość odpowiedniego przygotowania do prowadzenia badań naukowych w ramach wskazanych przedmiotów.

1.5.6.

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów przewiduje możliwość dokonywania wyboru przedmiotów o łącznej liczbie 70 punktów ECTS. Stanowi to 39% ogólnej liczby punktów ECTS przewidzianej dla kierunku studiów. Do tej grupy należą: projekt dyplomowy/badanie dyplomowe, praktyki zawodowe, seminarium, po jednym przedmiocie z dwóch par: Filozofia/Historia gospodarcza i Socjologia/Psychologia oraz przedmioty do wyboru, z których student wybiera 8 przedmiotów łącznie za 40 punktów ECTS z puli przedmiotów, które są proponowane studentom w roku akademickim poprzedzającym ich realizację.

Taki zakres wyboru spełnia wymóg zapewnienia elastyczności w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% łącznej liczby punktów ECTS przyjętej dla ocenianego kierunku studiów.

Studenci wskazali podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, że dobór przedmiotów oraz ich liczba warunkuje posiadanie realnych możliwości indywidualizacji procesu kształcenia w tym zakresie. Zastrzeżenia budzi jednak fakt, że nie wszystkie grupy studenckie posiadają taką sposobność. Przykładem są studenci semestru VI, których możliwości indywidualizacji procesu kształcenia w tym aspekcie były mocno ograniczone (narzucenie przedmiotów odgórnie, bez możliwości ich wyboru).

1.5.7.

Podstawowymi formami prowadzenia zajęć dydaktycznych są wykłady i ćwiczenia. Na wykłady przypada 45% ogólnego wymiaru godzin zajęć, a na ćwiczenia 48%. Pozostałe formy ujęte w programie kształcenia to seminaria (3%) oraz konsultacje (4%). W grupie przedmiotów podstawowych na wykłady przypada 285 godzin a na ćwiczenia 75, w grupie przedmiotów kierunkowych na wykłady przewidziano 150 a na ćwiczenia 30 godzin. Większość przedmiotów podstawowych i kierunkowych jest realizowana wyłącznie w formie wykładów. Natomiast przedmioty do wyboru mają wyłącznie formę ćwiczeń. Nie wydaje się to zasadne, gdyż np. prowadzenie Makroekonomii czy Mikroekonomii wyłącznie w formie wykładu nie pozwala na ukształtowanie szeregu ważnych umiejętności związanych z tymi przedmiotami. Z drugiej strony prowadzenie takich przedmiotów jak Prawo bankowe i ubezpieczeniowe czy Geografia ekonomiczna wyłącznie w formie ćwiczeń jest niezasadne, gdyż w ich ramach dominuje przekaz wiedzy. Wizytacja

zajęć z przedmiotu Prawo bankowe i ubezpieczeniowe wskazała, że był on prowadzony w formie wykładu.

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w ramach zjazdów sobotnio-niedzielných. W trakcie semestru organizowanych jest w zależności od roku studiów 7-8 zjazdów. W soboty zajęcia trwają z reguły od godz. 8.00 do 19.40, a w niedziele od 8.00 do 18.00. Zajęcia z większości przedmiotów odbywają się w ramach bloków 4-godzinnych, z krótkimi przerwami po dwóch godzinach.

Na ocenianym kierunku studiów zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość mają jedynie charakter wspierający zajęcia prowadzone metodami tradycyjnymi, ale dla grupy 15 osób realizowana jest forma „Studia z usługą on-line” – dodatkowo płatna 200 zł.

Ze względu na niewielką liczbę studentów na ocenianym kierunku studiów wszystkie zajęcia wykładowe odbywają się dla całego rocznika, grupy ćwiczeniowe liczą od kilku do 27 osób, grupy językowe od 10 do 27, grupy seminaryjne w ramach obecnego cyklu kształcenia liczą po kilka osób.

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów prowadzone są w większości w formie wykładów i ćwiczeń, a ich relacja jest odpowiednia dla studiów o profilu ogólnoakademickim. Pewne wątpliwości budzi jednak wskazany powyżej dobór form zajęć dla niektórych przedmiotów. Organizacja studiów jest prawidłowa.

W opinii środowiska studenckiego infrastruktura Wydziału, w tym wielkość i liczba sal dydaktycznych oraz liczebność grup umożliwia osiąganie zakładanych efektów kształcenia. Studenci wskazali, że organizacja procesu kształcenia daje sposobność efektywnego uczestnictwa w zajęciach. Studenci mają możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego planu studiów i programu kształcenia zgodnie z §17 i §18 Regulaminu Studiów oraz procedurze dotyczącej przyznawania indywidualnego toku studiów (PU-15). Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat oferowanych możliwości w tym zakresie. Zastrzeżenia budzi jednak fakt braku wskazania przykładowych konkretnych sytuacji, w których studenci mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów, co pośrednio może mieć wpływ na małe zainteresowania wśród nich wskazaną formą kształcenia.

1.5.8.

W programie kształcenia ocenianego kierunku studiów ujęta została praktyka zawodowa. Jej wymiar wynosi 3 tygodnie lub wymiennie 120 godzin, w przypadku gdy jest realizowana w trakcie trwania semestru. Dla praktyki zawodowej przygotowany został sylabus. W sylabusie wskazano, że celem praktyki jest zastosowanie wiedzy i umiejętności nabytych w trakcie studiów w praktyce gospodarczej oraz ich dalsze rozwijanie i doskonalenie. W ramach praktyk studenci zapoznają się z zasadami funkcjonowania zakładów pracy – przedsiębiorstw, instytucji, jednostek administracji publicznej oraz organizacji społeczno-gospodarczych, w których odbywane są praktyki. Realizacja praktyki ma służyć także rozwijaniu takich kompetencji społecznych, jak: praca w zespole, nabycie i ugruntowanie świadomości znaczenia zachowań profesjonalnych i znaczenia stałego doskonalenia wiedzy i umiejętności. Sylabus zawiera efekty kształcenia dla praktyki zawodowej - jeden w zakresie wiedzy wskazujący na znajomość zasad funkcjonowania przedsiębiorstwa, dwa z zakresu umiejętności wskazujące na zdolność do wykorzystywania wiedzy teoretycznej w praktyce oraz do pracy w zespole zadaniowym oraz jeden w zakresie kompetencji społecznych odnoszący się do aktywności w grupie społecznej.

Zasady organizacji praktyk i kontroli nad ich przebiegiem oraz zaliczania tego elementu programu kształcenia określa Regulamin praktyk. Podstawą prawną realizacji praktyki jest umowa zawierana między Uczelnią a jednostką przyjmującą studenta na praktykę. Praktyka może być realizowana jako „praktyka etatowa” (dominuje na studiach niestacjonarnych) lub klasyczna (przede wszystkim na studiach stacjonarnych, których obecnie się nie prowadzi). Forma etatowa polega na zatrudnieniu studenta na stanowisku pracy zgodnym z kierunkiem studiów. Zatrudnienie powinno obejmować minimum 120 godzin i może mieć formę pracy na cały lub część etatu. Może być ona realizowana także okresie zajęć dydaktycznych.

Praktyka jest nadzorowana przez opiekuna praktyk z ramienia uczelni. Z przebiegu praktyki studenci sporządzają pisemne sprawozdanie według wzoru i o zawartości każdorazowo uzgodnionej z opiekunem praktyk z ramienia uczelni. Student jest zobowiązany dostarczyć potwierdzenie realizacji założonych efektów kształcenia dokonane przez opiekuna praktyki z ramienia zakładu pracy. Praktykę

zalicza dziekan.

Przedstawione przez jednostkę prowadzącą oceniany kierunek studiów dokumenty wskazują, że większość studentów zalicza praktykę na podstawie wykonywanej pracy zawodowej. W odniesieniu do trzeciego roku studiów liczącego 58 studentów jedynie 12 odbyło praktykę zawodową.

W programie studiów ocenianego kierunku uwzględniona jest praktyka zawodowa. Przyjęte dla niej cele, efekty kształcenia oraz jej organizacja są prawidłowe.

1.5.9.

W okresie ostatnich trzech lat żaden student i żaden pracownik jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów nie uczestniczył w programach krajowej bądź międzynarodowej wymiany z ośrodkami zagranicznymi. Nie było także przyjazdów studentów z zagranicy. Kilkunastu pracowników uczestniczyło natomiast w wymianie z zagranicznymi placówkami akademickimi, w zdecydowanej większości z Rosji, Białorusi i Ukrainy. Na kierunku podlegającym ocenie zajęcia prowadzi kilku nauczycieli akademickich z zagranicy, z krajów Europy Środkowej i Wschodniej.

W latach 2013-2015 jedynymi zajęciami prowadzonymi w języku obcym na ocenianym kierunku studiów były ćwiczenia z języka angielskiego od roku akademickiego 2015/2016 wprowadzono wykłady z dwóch przedmiotów (Reklama międzynarodowa i Zarządzanie korporacyjne), które prowadzone są w języku rosyjskim.

Program ocenianego kierunku studiów w niewielkim stopniu sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia.

1.6.

1.6.1.

Obowiązujące obecnie w Uczelni zasady rekrutacji zostały określone w Uchwale Nr 3 Senatu Europejskiej Uczelni w Warszawie z dnia 19 marca 2016 r. w sprawie warunków, trybu i terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji. Uchwała określa zasady przyjmowania kandydatów na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2016/2017. Przewiduje ona, że wstęp na studia jest wolny. O przyjęciu na studia, po spełnieniu wymagań formalnych, decyduje kolejność zgłoszenia. Warunkiem przyjęcia na studia pierwszego stopnia jest posiadanie świadectwa dojrzałości. Rekrutacja prowadzona jest przez dziekanów bądź wyznaczonych przez nich pełnomocników ds. rekrutacji. Od decyzji administracyjnej o odmowie przyjęcia na studia przysługuje odwołanie do rektora. Przyjęcia następują w ramach limitów wyznaczonych przez Rektora. Rekrutacja jest prowadzona zarówno na semestr zimowy, jak i letni.

Obywatele polscy mogą ubiegać się o przyjęcie na studia w oparciu o świadectwo dojrzałości równoważne ze świadectwem polskiej szkoły średniej. Wymagane jest w tym wypadku zaświadczenie wydawane przez kuratora oświaty, zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Cudzoziemcy mogą ubiegać się o przyjęcie na pierwszy rok studiów na zasadach odnoszących się do obywateli polskich, którzy ukończyli szkołę średnią za granicą.

Stosowane w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów zasady i procedury rekrutacji zapewniają nabór zgodny z obowiązującymi przepisami i stwarzają kandydatom równe szanse podjęcia studiów. Nie wprowadzają one jednak selekcji opartej na wynikach kształcenia uzyskanych na poziomie szkoły średniej.

Z punktu widzenia oceny studenckiej wskazany system funkcjonuje poprawnie. Pozytywnie należy ocenić, iż zasady rekrutacji są przejrzyste i dostępne na stronie internetowej Uczelni, co potwierdza transparentność przyjętych postępowań. Studenci pozytywnie ocenili procedury rekrutacyjne. Według ich opinii zachowują one zasadę równych szans.

1.6.2.

Uczelnia nie wprowadziła regulacji w zakresie potwierdzania efektów uczenia się.

1.7.

1.7.1.

Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia określone zostały w sylabusach przedmiotów. Najczęściej stosowane są prace kontrolne, kolokwia, egzaminy. Dla wielu przedmiotów wskazano jako formę sprawdzania realizacji efektów kształcenia te same metody: referaty/prace

domowe/projekty, co sprawia wrażenie ich mechanicznego powtórzenia. Nie wskazano w sylabusach kryteriów oceny stopnia realizacji poszczególnych efektów kształcenia. Odnosi się to w szczególności do braku określenia adekwatnych metod oceny efektów w zakresie pogłębionej wiedzy i umiejętności prowadzenia badań naukowych dla przedmiotów wskazanych przez jednostkę, jako realizujących efekty w tym zakresie, a w szczególności języka obcego. Przegląd udostępnionej dokumentacji związanej z weryfikacją efektów kształcenia wskazuje, że nie zawiera ona referatów i projektów podanych jako metody weryfikacji w odniesieniu do wielu przedmiotów.

Zasady dyplomowania określa Regulamin studiów w części dotyczącej pracy dyplomowej i egzaminu. Studenci ocenianego kierunku studiów przygotowują pracę dyplomową pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora, stopień naukowy doktora habilitowanego lub stopień naukowy doktora. Jeżeli pozwalają na to względy organizacyjne, student może dokonać wyboru opiekuna pracy dyplomowej. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej bierze się pod uwagę kierunek studiów i specjalność oraz zainteresowania naukowe studenta. Zgodnie z programem kształcenia przyjętym dla ocenianego kierunku studiów praca licencjacka powinna być przygotowana na podstawie projektu badawczego bądź analitycznego dotyczącego konkretnego przypadku i przedstawiać jego wyniki. Praca licencjacka powinna być tematycznie związana z wybranymi przez studenta przedmiotami specjalnościowymi. Tematy prac dyplomowych zatwierdza dziekan. Oceny pracy dyplomowej dokonuje w formie pisemnej recenzji opiekun pracy oraz recenzent powołany przez dziekana z grona specjalistów w danej dziedzinie nauki posiadających tytuł naukowy, stopień naukowy doktora habilitowanego lub stopień naukowy doktora.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją składającą się z trzech osób powołanych przez dziekana. W skład komisji wchodzi recenzent oraz promotor. Przewodniczącym Komisji jest dziekan lub inna osoba wyznaczona przez dziekana. Egzamin dyplomowy ma formę ustną. Student odpowiada na trzy pytania problemowe, w tym dwa pytania od promotora i jedno od recenzenta.

Na dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ostateczny wynik studiów wyliczony według sumy następujących składników: 1) 50% średniej ocen ze złożonych egzaminów i zaliczeń, z uwzględnieniem ocen niedostatecznych, uzyskanych w ciągu całego okresu studiów; 2) 25% oceny z pracy dyplomowej (średnia ocen promotora i recenzenta); 3) 25% oceny z egzaminu dyplomowego. Taka formuła nadmiernie premiuje ostatnie dwa elementy kosztem ocen z realizacji efektów kształcenia związanych z przedmiotami ujętymi w programie studiów.

Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia nie zostały określone w sposób w pełni adekwatny w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia, gdyż są podane w sposób zbyt ogólny i zbliżony dla wszystkich przedmiotów. Proces dyplomowania jest natomiast zorganizowany prawidłowo i umożliwia sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów kształcenia zakładanych dla tego elementu studiów.

1.7.2.

Realizacja efektów kształcenia przyjętych dla ocenianego kierunku studiów następuje poprzez realizację efektów kształcenia określonych dla poszczególnych przedmiotów. Sposoby weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia zostały określone w sylabusach przedmiotów. Są one podawane do wiadomości studentów przez prowadzącego dany przedmiot. Ocena stopnia realizacji przedmiotowych efektów kształcenia przez studenta jest dokonywana poprzez ocenę aktywności studenta na zajęciach, ocenę prac przejściowych oraz innych sprawdzianów wiedzy i umiejętności i na koniec cyklu kształcenia z danego przedmiotu poprzez zaliczenie bądź egzamin w przyjętej dla niego formie. Ogólne zasady dotyczące dokonywania oceny postępów studenta w realizacji efektów kształcenia zostały zawarte w Regulaminie studiów. Określają one w szczególności obowiązki studenta w zakresie udziału w zajęciach dydaktycznych, zasady zaliczania przedmiotów, prawa studenta związane z przystępowaniem do zaliczeń i egzaminów (podstawowego i dwóch poprawkowych), zaliczania etapów studiów (semestrów), możliwość ubiegania się o wpis warunkowy, skalę ocen stosowaną przy zaliczaniu przedmiotów, warunki zaliczenia całych studiów. Są to rozwiązania zgodne z obowiązującymi w krajowym szkolnictwie wyższym.

Program kształcenia przewiduje, że wszystkie przedmioty kończą się egzaminem bądź zaliczeniem z oceną. Liczba egzaminów jest przy tym stosunkowo duża, gdyż są one stosowane w odniesieniu do 24 przedmiotów. Nie zawsze jest to jednak dobór prawidłowy, gdyż przykładowo egzaminem kończą się przedmioty humanistyczne, a brak ich dla Statystyki, Matematyki, Ekonometrii

czy Finansów publicznych mających podstawowe znaczenie z punktu widzenia kwalifikacji zawodowych absolwenta ocenianego kierunku studiów.

Kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane jest jedynie jako forma wspomagająca tradycyjne formy zajęć, z wyjątkiem formy „Studia z usługą on-line”. Oznacza to, że metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia oparte są na rozwiązaniach tradycyjnych.

Struktura ocen w ramach ostatniej sesji egzaminacyjnej była następująca: oceny 5,0: 205, oceny 4,5: 51, oceny 4,0: 154, oceny 3,5: 70, oceny 3,0: 187 oraz oceny 2,0: 35. Wskazuje to na zjawisko silnego zawyżania wystawianych ocen. Na egzaminie dyplomowym wystawiono 5 ocen bardzo dobry, 2 dobry plus i 1 dobry. Także w tym przypadku oceny są zawyżone.

Stosowany na ocenianym kierunku studiów system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty i umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Są to jednak w wielu przypadkach oceny zawyżone.

Studenci wizytowanego kierunku wskazali, iż stopień opanowania treści programowych przedstawionych na zajęciach dydaktycznych jest sprawdzany z wykorzystaniem zadań projektowych (oceny częściowe) oraz zaliczeń i egzaminów (oceny końcowe), których zakres materiału nie wykracza poza zakładany i omawiany na początku zajęć dydaktycznych program kształcenia. Według opinii środowiska studenckiego system oceny efektów uczenia się jest obiektywny, a zaproponowany sposób sprawdzania wiedzy nie uwzględnia tylko przygotowania teoretycznego, lecz przede wszystkim jego aspekt praktyczny. Istotne jest, iż wskazane postępowania uwzględniają możliwości poprawy lub uzupełnienia prac zaliczeniowych przez studentów.

3. Uzasadnienie

Program kształcenia wykazuje szereg mankamentów, które sprawiają, że niemożliwe bądź utrudnione może być osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz osiągnięcie przez absolwentów zakładanych kwalifikacji zawodowych. Zastrzeżenia budzi w szczególności:

- 1) Niedostosowanie specjalności *Bankowość i ubezpieczenia* i jej treści programowych do kierunku studiów i efektów kształcenia.
- 2) Niewłaściwe formy prowadzenia części zajęć.
- 3) Niewłaściwy dobór egzaminów dla części przedmiotów.
- 4) niespójność i niedostosowanie części kalkulacji nakładu pracy do zadań zleczanych studentom.
- 5) Brak adekwatnego określenia metod kształcenia dla dużej części przedmiotów.
- 6) Niewłaściwy dobór części przedmiotów, form i metod ich realizacji do zamierzeń w zakresie przygotowania studentów do prowadzenia badań naukowych.
- 7) Niedostosowanie w odniesieniu do szeregu przedmiotów metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia do ich charakteru.

3. Zalecenia

- 1) Dostosować specjalność *Bankowość i ubezpieczenia* oraz ujęte w jej ramach treści programowe do kanonu wiedzy ekonomii.
- 2) Dostosować formę zajęć do charakteru przedmiotów – wprowadzić więcej ćwiczeń dla przedmiotów podstawowych i kierunkowych, a więcej wykładów dla niektórych przedmiotów specjalnościowych.
- 3) Lepiej dostosować sposoby weryfikacji efektów kształcenia (egzaminy) do znaczenia przedmiotów w programie kształcenia.
- 4) Elementy kalkulacji nakładu czasu pracy w odniesieniu do części przedmiotów powinny być dostosowane do zadań zleczanych studentom i spójne z innymi ich elementami.
- 5) Określić w sposób adekwatny metody kształcenia stosowane w ramach poszczególnych przedmiotów.
- 6) Zapewnić lepsze przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych przez dobór przedmiotów, ich form i związanych z nimi metod dydaktycznych pozwalających na realizowanie tego zadania.
- 7) Dostosować metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia do charakteru poszczególnych przedmiotów.
- 8) Zaleca się uzupełnienie dokumentacji dotyczącej praktyk studenckich o szczegółowe

postępowania w przypadku zwolnień lub zaliczeń praktyk na podstawie wykonywanej pracy
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia 2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.* 2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.* 2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej. 2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.* 2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.
1. Ocena - w pełni <i>2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.</i> 2.1. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim. Analiza spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego dla profilu ogólnoakademickiego obejmuje posiadane tytuły i stopnie naukowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich, a także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego. Zgodnie z Raportem Samooceny Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego kierunku <i>ekonomia</i> na I poziomie studiów 10 osób, w tym 4 nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz 6 doktorów. W związku z § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596) analiza minimum kadrowego dla wizytowanego kierunku studiów została przeprowadzona w oparciu o dotychczasowe przepisy zawarte w rozporządzeniu stanowiącym poz. 5 Załącznika nr 1 raportu. A zatem minimum kadrowe dla wizytowanego kierunku studiów powinno spełniać warunki określone w § 12 ust. 1 oraz w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370). W związku z powyższym do minimum kadrowego kierunku <i>ekonomia</i> prowadzonego na poziomie studiów I stopnia ZO PKA zaliczył 10 osób (w tym 4 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 6 doktorów), gdyż mają zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla wizytowanego kierunku studiów, w zakresie jednej lub dwóch dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia zdefiniowane dla tego kierunku.

Osoby zaliczone do minimum kadrowego spełniają wymagania określone w § 13 ust. 1 w/w rozporządzenia oraz w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają także wymóg określony w § 13 ust. 2 w/w rozporządzenia.

Dokumentacja, informacje zamieszczone w zintegrowanym systemie o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on, a w szczególności oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwalają na stwierdzenie, iż osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku dla *obszaru nauk społecznych* określa § 17 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia stanowiącego poz. 5 Załącznika nr 1 raportu. Wynosi on 1:12 przy obowiązującym nie mniejszym niż 1:120; (studentów jest 118), a zatem stwierdza się, iż został on spełniony.

2.2.

Do minimum kadrowego zaliczono 1 profesora nauk ekonomicznych z dorobkiem naukowym z dyscypliny nauk o zarządzaniu, 3 osoby ze stopniami doktora habilitowanego nauk ekonomicznych z dorobkami naukowymi z dyscyplin: ekonomia (wszystkie 3 osoby) i nauki o zarządzaniu (jedna osoba łączy dorobek z obu dyscyplin) oraz 6 doktorów, w tym 5 doktorów nauk ekonomicznych (każdy z dorobkiem naukowym z nauk o zarządzaniu, ale 2 osoby łączą go z dorobkiem z ekonomii), i 1 doktora nauk społecznych z dorobkiem z dyscypliny socjologia (obok politologii).

Poza minimum kadrowym zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi doktor habilitowany z dorobkiem naukowym z matematyki i informatyki, doktor habilitowany nauk ekonomicznych z dorobkiem naukowym z nauk o zarządzaniu i z finansów, 7 doktorów reprezentujących dyscypliny naukowe: ekonomia (2 osoby), psychologia, prawo, nauki o ziemi (geografia ekonomiczna), informatyka (techniczna) i filozofia oraz 4 magistrów matematyki, nauk o zarządzaniu, ochrony środowiska i wychowania fizycznego.

Scharakteryzowany wyżej zespół ma łącznie kwalifikacje wystarczające, by umożliwić realizację zakładanych efektów kształcenia i treści programowych. Umożliwia dobrą obsadę zajęć, ale zdarzają się wyjątki, np. mgr nauk o zarządzaniu prowadzi wykład z ekonometrii (wprawdzie jest absolwentem profilowo odpowiednich studiów doktoranckich na renomowanej uczelni, ale to jednak odstępstwo od zasady, bo ten wykład powinien mieć charakter typowo akademicki), a dr hab. nauk ekonomicznych (w niektórych dokumentach przedstawiany jako doktor – spoza minimum kadrowego, więc dane o kwalifikacjach są niekompletne) prowadził w ostatnich latach wykłady i inne zajęcia z wielu zbyt różnorodnych przedmiotów (polityka gospodarcza, międzynarodowe stosunki gospodarcze, gospodarka regionalna, ekonomika i organizacja przedsiębiorstw, finanse międzynarodowe, finanse przedsiębiorstw).

Ze względu na przygotowanie większości nauczycieli akademickich z praktyki w innych placówkach nie organizowano zespołowego szkolenia dla wykorzystujących pomocniczo kształcenie na odległość, ale są możliwe konsultacje i szkolenia na życzenie.

2.3

Polityka kadrowa jest wyraźnie scentralizowana i oparta na bardzo dobrym rozpoznaniu środowiska przez władze Uczelni. Dobór pracowników jest dokonywany ze względu na dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne oraz zawodowe i z myślą o stabilności kadry. Korzysta się przy tym przede wszystkim z opinii wybitnych przedstawicieli nauki spoza Uczelni. Większość osób z minimum kadrowego zatrudniono na czas nieokreślony, ale nawet z uwzględnieniem (wcześniejszych) okresów pracy na podstawie umów cywilnoprawnych są oni związani z Uczelnią niedługo, bo tylko 1 osoba od roku 2011, 2 od 2012, 1 od 2013 i 1 od 2014, pozostałe krócej.

Uczelnia wspomaga awanse naukowe poprzez dofinansowanie przewodów i umożliwianie bezpłatnego publikowania na własnych łamach. W ostatnich 5 latach na kierunku dotyczyło to 1 osoby, która osiągnęła stopień doktora habilitowanego.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni podlegają ocenom okresowym – profesorowie co 4 lata. Pozostali co 2 lata. Zasady i kryteria oceny reguluje Zarządzenie Rektora z 1.10.2016. Kryteriów jest 11, ale obejmują one typowe obszary: działalności naukowej, dydaktycznej (szczególnie rozbudowany, z uwzględnieniem ocen studenckich i hospitacji), organizacyjnej, rzetelności

zawodowej, etyki zawodowej i prawa autorskiego.

Polityka zawodowa jest celowa, pro jakościowa i odpowiednia dla niedużej uczelni. Jej skuteczność w zakresie wspierania rozwoju kadr jest niewielka, bo w ostatnich 5 latach tylko 1 osoba z kadry kierunku uzyskała stopień doktora habilitowanego (w 2016r.), o innych awansach nie informowano.

2.4

Uczelnia i Wydział w niewielkim stopniu organizują badania naukowe. Nie poddano się ocenie parametrycznej i nie organizuje się badań zespołowych. Można jednak dostrzec wsparcie badań naukowych prowadzonych przez poszczególnych pracowników przede wszystkim dzięki możliwości publikowania w dwóch zeszytach naukowych wydawanych co pół roku („Studia i Materiały” – najczęściej publikujący badania z zakresu informatyki, ale także rzadziej z nauk ekonomicznych, „Dylematy” – bardziej uniwersalny, częściej zawierający publikacje ekonomiczne). Ponadto nieregularnie wydawane są monografie i podręczniki. Publikacje we wspomnianych zeszytach są punktowane – po 4 punkty wg skali MEN. Przegląd dorobku naukowego pracowników naukowo-dydaktycznych (przede wszystkim zaliczonych do minimum kadrowego) oraz zawartości obu periodyków wskazuje na wyraźny związek badań naukowych z dyscyplinami naukowymi do których odnoszą się efekty kształcenia (ekonomia, nauki o zarządzaniu, socjologia), a także dyscyplinami pokrewnymi (finanse, politologia). Przykłady takich publikacji wybrane z wydawnictw uczelnianych to:

- Wpływ inwestycji gmin na stan gospodarek lokalnych, poziom życia i zadowolenia mieszkańców oraz budżety gmin województwa mazowieckiego, „Dylematy” 1(1)2013,
- Wybrane koncepcje ekonomiczne powstałe w następstwie kryzysów – konsekwencje dla nauk o zarządzaniu, „Dylematy” 1(2) 2014.
- Wybrane czynniki wpływające na konkurencyjność gmin z perspektywy ekonomii szczęścia, „Dylematy” 4 (2015),
- Dylematy zarządzania jakością a etyka zawodowa, „Dylematy”, 4, 2015.
- Dylematy kierownictwa w aspekcie wdrożenia wymagań dotyczących zintegrowanych systemów zarządzania opartych na normach ISO, „Dylematy”, 1, 2013.
- Skuteczność etycznych decyzji w zarządzaniu organizacją, „Dylematy” nr 5, 2015.
- Zasadność zastosowania metody stress interview w procesie rekrutacji, „Dylematy” 1(2) 2014,
- Zarządzanie rozwojem kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach sektora obronnego, „Dylematy”, 3, 2014,

2.5

Wyniki prowadzonych badań są wykorzystywane w doskonaleniu programu kształcenia. Dotyczy to koncepcji nowych specjalności i wzbogacania o elementy metodyczne i studia przypadków treści programowych niektórych przedmiotów, w tym zwłaszcza polityki społecznej, polityki gospodarczej, analizy ekonomicznej, gospodarki regionalnej, ekonometrii, podstaw zarządzania i seminariów.

3.. Uzasadnienie

Wymogi dotyczące minimum kadrowego na ocenianym kierunku są spełnione. Zajęcia na ocenianym kierunku są prowadzone przez dość dobrze przygotowany i różnorodny pod względem kwalifikacji zespół nauczycieli akademickich, w tym nauczycieli zaliczonych do minimum kadrowego. Mimo to są przypadki niepoprawnego obsadzania zajęć. Polityka kadrowa jest celowa i wyważona. Badania naukowe mają charakter pracy indywidualnej poszczególnych nauczycieli akademickich, ale w pewnym stopniu wspierają koncepcję kształcenia i treści programowe.

4. Zalecenia

Wykłady należy powierzać osobom co najmniej ze stopniami naukowymi.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.\

3.1

Wydział współpracuje z instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym głównie z pracodawcami przyjmującymi studentów kierunku *Ekonomia* na praktyki zawodowe, tak z przedstawicielami władz lokalnych jak i innych partnerów społecznych. Wydział współpracuje również z instytucjami edukacyjnymi. W procesie weryfikacji oferowanego programu kształcenia brane są pod uwagę głównie preferencje pracodawców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Ich opinie i sugestie traktowane są jako istotny głos doradcy uwzględniany podczas modyfikacji i aktualizacji programu studiów. Aktualnie Uczelnia ma zawarte porozumienia o współpracy z m.in.: RMK Solution, Pocztowe Usługi Finansowe Sp. z o.o., Urząd m.st. Warszawy, ZUS II Oddział w Warszawie, Zakład Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Bielany, Starostwo Powiatowe w Legionowie, Polska Organizacja Gazu Płynnego – Związek Pracodawców, Szkoła Policealna „EXPERTUS”, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Expertus”, Damtox Tomasz Bołoz, Tłumacz przysięgły języka angielskiego TP/2006/05 Małgorzata Albrecht-Nowicka. Porozumienia o współpracy podpisane z tymi organizacjami ułatwiają udział ich przedstawicieli w projektowaniu programu kształcenia, efektów kształcenia, aktualizacji programu przedmiotów oraz selekcji nauczycieli akademickich do prowadzenia poszczególnych zajęć. Działania te wspiera powołana w roku akademickim 2014/15 Rada Biznesu, której członkowie spotykają się kilka razy w semestrze celem wzięcia udziału w dyskusji nt. programów kształcenia i sylwetek absolwentów na kierunkach prowadzonych w Uczelni. W spotkaniach tych biorą udział nauczyciele akademicy i studenci.

3.2. Wydział nie prowadzi studiów we współpracy z podmiotami zewnętrznymi reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze.

3. Uzasadnienie

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest na zadowalającym poziomie. Liczba porozumień o współpracy z instytucjami systematycznie wzrasta, co sprzyja pozyskiwaniu nowych miejsc odbywania praktyk dla studentów ocenianego kierunku oraz studentów pozostałych studiów prowadzonych przez jednostkę. Większego zaangażowania w prace nad doskonaleniem procesu kształcenia należałoby oczekiwać od przedstawicieli współpracujących jednostek.

4. Zalecenia

Intensyfikacja współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, co wynika z planowanego przejścia na profil praktyczny.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do

laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena - *znacząco*

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Uczelnia dysponuje na mocy umowy najmu zawartej na czas nieokreślony budynkiem w Warszawie przy ul. Modlińskiej 51. Tu odbywają się zajęcia na ocenianym kierunku, wykorzystywanie w miarę potrzeby innych lokalizacji dotyczy innych kierunków. Budynek jest pięciopiętrowy z dwoma windami i z dobudowaną aulą (podwójną, dzieloną składanymi ściankami). Powierzchnia użytkowa to około. 5500 m². Wokół budynku jest obszerny parking. Na parterze budynku jest bufet. Budynek ma kilkadziesiąt lat, jest adaptacją byłego hotelu pracowniczego, a więc są w nim elementy stare, niedoskonale użyteczne, np. okna, ale stopień przystosowania do działalności dydaktycznej i naukowej jest wystarczający.

Sale dydaktyczne to:

- 2 duże sale wykładowe (aule – jak wspomniano, można je połączyć składając ścianki), każda z 200 miejscami z pulpitemi do pisania, wyposażone w rzutniki multimedialne, ekrany, flipchart, nagłośnienie, rolety,
- 4 sale po 40 miejsc, wyposażone w stoliki, rzutniki multimedialne, tablice,
- 6 sal po 90 miejsc, wyposażonych w stoliki, rzutniki multimedialne, tablice.
- 7 sal po 25 miejsc, każda wyposażona w stoliki, tablice i w miarę potrzeby w przenośny rzutnik multimedialny.
- 4 sale po 20 miejsc, każda wyposażona w stoliki w ustawieniu konferencyjnym i tablice, a na życzenie rzutnik multimedialny i notebooki.
- 3 sale komputerowe, w tym 1 z 40 stanowiskami i wyposażeniem komputerowym dla kierunku informatyka (z serwerem) i 2 po 26 stanowisk, ponadto laboratorium sieci i możliwość rozmieszczenia w salach komputerowych dodatkowych 25 notebooków.

Laboratoria komputerowe są podłączone do sieci i mają dostęp do Internetu. Sieć bezprzewodowa dostępna jest w całym budynku. W laboratoriach obok, OpenOffice, jest dostępne oprogramowanie statystyczne (Statistica - wersja 30-dniowa, Rice Virtual Lab in Statistica – brak odwołania do tych pakietów w sylabusach), brak jednak pakietów finansowo-księgowych (mimo istnienia odpowiednich specjalności) czy pakietów ERP. Istnieje też możliwość korzystania z ogólnodostępnych zasobów elektronicznych instytucji krajowych i zagranicznych.

W salach zwykle obok tablic do pisania kredą występują tablice magnetyczne. W jednej z małych sal obserwowano pewne trudności z wykorzystaniem przenośnego projektora. Dopiero po kilku próbach udało się go ustabilizować tak, by tekst był widoczny na ścianie na odpowiedniej wysokości, a i tak wykorzystywano ścianę za plecami studentów, którzy musieli się odwrócić.

Wobec niewielkiej liczby studentów ocenianego kierunku do dyspozycji jest wystarczający zestaw pomieszczeń.

W opinii studentów sale wykładowe, ćwiczeniowe i seminaryjne wyposażone w odpowiedni sprzęt audiowizualny i multimedialny. Istotne jest dostosowanie wielkości sal dydaktycznych do liczby studentów na poszczególnych zajęciach. Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat

dostępnej infrastruktury oraz jej wykorzystania w celu realizacji badań naukowych podczas spotkań SKN. Według ich opinii umożliwia ona uzyskiwanie zakładanych efektów kształcenia na poszczególnych przedmiotach.

4.2

Uczelnia posiada bibliotekę o bardzo skromnych zbiorach - około 900 pozycji książkowych przy kształceniu na kilku kierunkach. Ponadto jest w bibliotece kilkanaście czasopism tradycyjnych, w tym 4 tytuły odpowiednie dla ocenianego kierunku. Biblioteka zapewnia dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Funkcjonuje wypożyczalnia międzybiblioteczna. Uzyskano też ogólną informację (zapewnienie) o porozumieniach z innymi bibliotekami o dostępie studentów ocenianego kierunku do ich zbiorów.

W bibliotece jest czytelnia z 4 komputerami, w tym 2 z dostępem do sieci i do Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz 2 specjalistycznie wyposażone, dla innych kierunków studiów, a także z 4 miejscami bez komputerów.

W chwili wizytacji katalog był niesprawny, a więc dokonano przeglądu zawartości półek. Stwierdzono, że są na nich pojedyncze egzemplarze podręczników (z zasady nie gromadzi się większej liczby egzemplarzy) do typowych przedmiotów ekonomicznych. Bardziej dokładne sprawdzanie, czy są dostępne lektury podstawowe wybrane z sylabusów, dokonane podczas przeglądu półek, jak i później - z użyciem katalogu, wykazało znaczne braki. Nie było większości sprawdzanych pozycji. Z tego wniossek, że nie konfrontuje się zasobów biblioteki z zaleceniami z sylabusów.

W opinii studentów literatura jest dostępna w odpowiednich ilościach. Pozytywnie należy ocenić wyposażenie Biblioteki w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Zastrzeżenia budzi jednak fakt braku elektronicznej bazy książek, która ułatwiłaby dostęp studentom do wykazu podręczników w bibliotece.

4.3

Uczelnia posiada platformę Moodle i wykorzystuje ją w ograniczonym zakresie do celów dydaktycznych, przede wszystkim do udostępniania materiałów edukacyjnych studentom nieuczęstniczącym w zajęciach oraz w sytuacjach awaryjnych, jak konieczność odwołania zajęć.

Kształcenie na odległość jest wykorzystywane do wspomagania procesu kształcenia opartego na tradycyjnych jego formach. Studenci, którzy chcą korzystać z kształcenia na odległość wnoszą dodatkową opłatę za studia z usługą on-line. Według stanu na dzień wizytacji z usługi takiej korzystało 15 osób.

Każdy semestr studiów składa się z ośmiu zjazdów. Zjazdy nr 1, 7, 8 mają status zjazdów plenarnych – zalecana jest obecność wszystkich studentów na zjeździe nr 1 i obowiązkowa na zjeździe nr 7 i nr 8, podczas których odbywają się zaliczenia, egzaminy. Studenci uzyskują dostęp do kursów za pośrednictwem platformy Moodle. Na platformie zamieszczone są opisy prowadzonych zajęć zawierające tematy zajęć i literaturę do studiowania. Do niektórych, ale nie wszystkich przedmiotów, zamieszczone były materiały dydaktyczne bądź prezentacje multimedialne wykładów. W odniesieniu do niektórych przedmiotów stwierdzono korzystanie z materiałów dostępnych na platformie, natomiast nie miały miejsca kontakty interaktywne z prowadzącymi przedmiot, nie były przeprowadzane testy, ani stosowane przedsięwzięcia nakierowane na kształtowanie umiejętności. Zaliczenia i egzaminy odbywają się w uczelni w ramach bezpośredniego kontaktu studenta i prowadzącego przedmiot.

3. Uzasadnienie

Budynek, w którym prowadzi się zajęcia jest dość dobrze przystosowany do celów dydaktycznych, choć jego stan techniczny nie jest doskonały. Sale są poprawnie wyposażone. Poważne braki występują natomiast w bibliotece i specjalistycznym oprogramowaniu.

Deklaracja uczelni w raporcie samooceny, że nieprowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość, a stan stwierdzony, że ocenianym kierunkowi 15 osób realizuje tę formę kształcenia, przy braku odpowiednich kursów dla tej formy.

4. Zalecenia

Należy bardzo intensywnie uzupełniać zbiory podręczników w zgodzie z zaleceniami z

sylabusów, a w krótszym okresie zapewnić dostęp do innej, dobrej biblioteki.

Kształcenia „Studia z usługą on-line” przekształcić w kształcenie tradycyjne (uczestnictwo we wszystkich zjazdach) wspomagane materiałami dydaktycznymi umieszczonymi na platformie Moodle.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena: *znacząco*

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1

Uczelnia zapewnia swoim studentom odpowiednio funkcjonujący system opieki naukowej. Środowisko studenckie ma zapewniony dostęp do literatury i czasopism naukowych, dzięki funkcjonowaniu Biblioteki wraz z czytelną. W Jednostce działają Studenckie Koła Naukowe (SKN), w których studenci mają możliwość pogłębienia swoich zainteresowań. W chwili obecnej w Uczelni zarejestrowane są 4 SKN, w których studenci kierunku ekonomia mogą uczestniczyć i nabywać dodatkowe umiejętności. Pozytywnie należy ocenić, że Uczelnia jest organizatorem międzynarodowej konferencji naukowej: „Dylematy Zarządzania” (edycja 2015 i 2016), w której studenci są biernymi lub aktywnymi uczestnikami. Zastrzeżenia budzi jednak fakt braku udziału studentów kierunku ekonomia w omawianych aktywnościach. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wskazali, że są w trakcie przygotowania wystąpienia na kolejną edycję wspomnianej konferencji.

System opieki dydaktycznej skierowany do środowiska studenckiego funkcjonuje poprawnie. Na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu studenci są informowani na temat zakresu materiału omawianego na zajęciach, charakterystyki przedmiotu, obowiązującej literatury oraz sposobu zaliczenia przedmiotu. Studenci mają możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego planu studiów i programu kształcenia zgodnie z §17 i §18 Regulaminu Studiów oraz procedurą PU-15. Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat oferowanych możliwości w tym zakresie. Należy jednak zwrócić uwagę na brak wskazania konkretnych sytuacji, w których studenci mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów. Istotna jest możliwość konsultacji studentów z nauczycielami akademickimi. Pozytywnie należy ocenić, że konsultacje mają charakter powszechny, a ich terminy dostosowane są do potrzeb środowiska studenckiego. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie wypowiadali się na temat funkcjonowania platformy Moodle oraz systemu Wirtualny Dziekanat. Istotna, z punktu widzenia oceny studenckiej, jest organizacja spotkań starostów z Władzami Uczelni, co umożliwia otwartą komunikację i podjęcie działań w obszarach wymagających doskonalenia.

Uczelnia posiada przejrzysty system opieki materialnej i socjalnej skierowanej dla środowiska

studenckiego. Studenci mają możliwość ubiegania się o wszystkie świadczenia wskazane w art. 173 ust. 1 Ustawy. Uczelnia w myśl art. 173. ust 2 Ustawy zapewnia pomoc materialną dla studentów niepełnosprawnych. Pozytywnie należy ocenić, że o wysokości świadczenia decyduje stopień niepełnosprawności. Organem rozpatrującym wnioski o przyznanie stypendium pomocy materialnej jest Komisja Stypendialna oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna, w której studenci stanowią większość składu (Zarządzenie Rektora z dnia 1 października 2016r.), co jest zgodne z art. 177 ust. 3 Ustawy. Decyzje w sprawie składanych wniosków są wydawane w formie pisemnej i przysługuje od nich odwołanie zgodnie z art. 207 ust. 1 Ustawy. Istotne jest, że wskazane postępowania mają charakter powszechny, są zgodne z obowiązującymi regulaminami oraz w pełni zrozumiałe dla studentów. W ocenie środowiska studenckiego system pomocy materialnej funkcjonuje prawidłowo.

5.2

Uczelnia nie stwarza możliwości udziału studentów w programach wymiany międzynarodowej, co należy ocenić negatywnie. Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy Międzynarodowej wskazał, że prowadzone są działania w celu uruchomienia wymian dla środowiska studenckiego. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wskazali, że pomimo niestacjonarnego charakteru studiów, są zainteresowani możliwością wyjazdów.

Zastrzeżenia budzi również fakt, iż Jednostka nie oferuje swoim studentom możliwości uczestnictwa w wymianie krajowej m.in. z programu MOST.

W ramach działalności SKN studenci wizytowanego kierunku mają możliwość uczestnictwa w spotkaniach i konferencjach, co sprzyja nawiązywaniu kontaktów i współpracy, również o charakterze naukowym, co należy ocenić pozytywnie.

5.3

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które aktywnie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym na rzecz studentów. Ważna jest organizacja spotkań informacyjnych dla studentów z instytucjami zewnętrznymi oraz baza ofert pracy i bezpłatnych szkoleń, z których studenci aktywnie korzystają. Niezbędne informacje dostępne są na stronie Internetowej Uczelni. Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat funkcjonowania Biura Karier. Środowisko studenckie w ramach SKN ma możliwość udziału w warsztatach praktycznych oraz spotkaniach z przedstawicielami przemysłu, co należy ocenić pozytywnie.

5.4

EU częściowo zapewnia rozwój dydaktyczno-naukowy studentów niepełnosprawnych oraz wspomaga ich w osiąganiu zakładanych efektów kształcenia. W chwili obecnej w Uczelni studiuje 32 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności. Pozytywnie należy ocenić, że Uczelnia zapewnia pomoc materialną dla studentów w myśl art. 173. ust 2 Ustawy. Istotne jest, że o wysokości stypendium decyduje stopień niepełnosprawności. Studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualizację procesu kształcenia. Problemem jest jednak brak podstawowych informacji dotyczących omawianych aspektów na stronie internetowej Uczelni. Negatywnie należy ocenić, że w Uczelni nie funkcjonują szeroko rozumiane udogodnienia ani wypożyczalnia sprzętu elektronicznego i specjalistycznego (m.in. powiększalniki tekstu, pętle indukcyjne, wzmacniacze dźwięku) niezbędnego w procesie dydaktycznym studentów z różnymi formami niepełnosprawności. Należy zwrócić uwagę, że infrastruktura Uczelni jest znacząco dostosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych (windy, podjazdy).

5.5

Środowisko studenckie pozytywnie oceniło funkcjonowanie Dziekanatu. Według ich opinii pracownicy administracyjni posiadają odpowiednie kompetencje i wysoką kulturę osobistą. Dodatkowo godziny pracy Dziekanatu dostosowane są do ich potrzeb, a załatwienie spraw administracyjnych jest również możliwe poza wyznaczonym czasem. Istotne jest, że studenci wizytowanego kierunku mają swobodny dostęp do planów i programów studiów oraz dokumentów związanych z procesem kształcenia. Wszystkie niezbędne formularze, dokumenty oraz regulaminy dostępne są w Uczelni, w systemie Wirtualny Dziekanat oraz na platformie Moodle. W ocenie studentów Uczelnia zapewnia odpowiednią obsługę administracyjną.

3. Uzasadnienie

Uczelnia posiada przejrzysty system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, skierowany do środowiska studenckiego. Realizowane na ocenianym kierunku formy opieki znacząco spełniają swoją rolę z punktu widzenia oceny studenckiej. Pozytywnie należy ocenić funkcjonowanie Dziekanatu oraz kompetencje pracowników administracyjnych.

Zastrzeżenia budzi jednak fakt braku możliwości udziału studentów w programach wymiany krajowej i międzynarodowej, co negatywnie wpływa na internacjonalizację procesu kształcenia. Problemem jest również częściowe uwzględnienie potrzeb studentów z różnymi formami niepełnosprawności w uzyskiwaniu zakładanych efektów kształcenia.

4. Zalecenia

Zaleca się umożliwienie udziału studentów w wymianach krajowych i międzynarodowych (m.in. z programu MOST, Erasmus+). Zaleca się poprawę dostępności środków wsparcia dla studentów z różnymi formami niepełnosprawności, w tym upowszechnienie informacji na temat możliwości w tym zakresie.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, *

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena: *w pełni*

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

Realizowana w Uczelni polityka jakości jest częścią Strategii rozwoju Europejskiej Uczelni w Warszawie, określonej na lata 2016-2020 na mocy uchwały Senatu nr 8 z dn. 29.09.2016 r. Doskonalenie jakości i efektywności funkcjonowania Uczelni, w tym wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, stanowi drugi cel strategiczny, który wyznaczono do realizacji.

Ponadto założenia polityki jakości zostały zdefiniowane w Uczelnianej Księdze Jakości Kształcenia, a zatem Europejska Uczelnia konsekwentnie dąży do doskonalenia jakości kształcenia oraz osiągnięcia i utrzymania wiodącej pozycji na rynku usług edukacyjnych w regionie oraz w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego. Aktualnym aktem prawnym regulującym kwestie zapewnienia jakości kształcenia w wizytowanej jednostce jest Uchwała Senatu nr 1 z dn. 16.12.2013 r. Wraz z wprowadzeniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w 2013 roku określono jego cel, obszary funkcjonowania oraz strukturę organizacyjną. A zatem zasadniczym celem systemu jest budowanie uczelnianej kultury jakości oraz wspieranie osiągania wysokiego poziomu jakości kształcenia, w tym w szczególności: wprowadzenie odpowiednich mechanizmów zapewniających jakość kształcenia, kreatywne planowanie procesu dydaktycznego i właściwą jego realizację; rozwój bazy i warunków kształcenia; zapewnienie wysokiego poziomu kompetencji, stałego rozwoju umiejętności pedagogicznych oraz wiedzy nauczycieli akademickich; stałe monitorowanie i analizę jakości kształcenia oraz podejmowanie działań doskonalących. Strukturę WSZJK na poziomie Uczelni tworzą Rektor; Pełnomocnik Rektora ds. Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia oraz Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Z otrzymanych podczas wizytacji informacji wynika, iż struktura organizacyjna wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest jednopoziomowa, natomiast Dziekan Wydziału zobowiązany jest do wdrażania ogólnouczelnianych rozwiązań systemowych na poziomie wydziału. W ramach WSZJK przyjęto 17 procedur ogólnouczelnianych, którymi są: Pu-1: Procedura audytu wewnętrznego; Pu-2: Procedura działań doskonalących; Pu-3: Procedura etyki studentów i prowadzących zajęcia dydaktyczne; Pu-4: Procedura obowiązków prowadzących zajęcia dydaktyczne; Pu-5: Procedura hospitacji; Pu-6: Procedura ankietyzacji; Pu-7: Procedura rozpatrywania podań i odwołań do rektora; Pu-8: Procedura oceny i monitorowania efektów kształcenia; Pu-9: Procedura archiwizowania dokumentacji weryfikującej efekty kształcenia zdobyte przez studentów; Pu-10: Procedura rekrutacji; Pu-11: Procedura praktyk studenckich; Pu-12: Procedura zasad prowadzenia procesu dyplomowania; Pu-13: Procedura przyznawania pomocy materialnej dla studentów; Pu-14: Procedura monitorowania kariery zawodowej absolwentów; Pu-15: Procedura przyznawania indywidualnego toku studiów; Pu-16: Procedura rozwiązywania problemów podczas zjazdów dla studentów studiów niestacjonarnych; Pu-17: Procedura nadzoru nad dokumentacją systemu zapewnienia jakości kształcenia. Funkcjonowanie systemu podlega stałemu nadzorowi przez przeprowadzenie audytów wewnętrznych. Audyty wewnętrzne na poziomie uczelnianym odbywają się zgodnie z harmonogramem opracowanym przez pełnomocnika Rektora ds. SZJK. W zależności od potrzeb dopuszcza się możliwość przeprowadzenia dodatkowych audytów wewnętrznych poza harmonogramem. System Zapewnienia Jakości Kształcenia obowiązujący na Uczelni jest ciągle doskonalony na podstawie raportów z audytów wewnętrznych i przeglądu Systemu oraz postulatów zgłaszanych przez pracowników i studentów. Ogólnouczelnianym organem działającym w ramach struktury systemu na rzecz zapewnienia jakości kształcenia jest Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, której przewodniczy Pełnomocnik Rektora ds. SZJK. Ponadto w skład Komisji wchodzi: Kierownik Biura Rektora i wyznaczeni przez niego pracownicy; Dziekani lub ich pełnomocnicy ds. zapewnienia jakości kształcenia; delegowani przez Rektora i dziekanów nauczyciele akademicy; Kierownik działu nauczania i wyznaczeni przez niego pracownicy; studenci delegowani przez Samorząd studencki oraz zaproszeni interesariusze zewnętrzni. Posiedzenia Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia są zwoływane stosownie do potrzeb przez Pełnomocnika ds. ZJK i odbywają się co najmniej cztery razy w roku akademickim. Zakres obowiązków oraz kompetencji gremium i osób działających na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia zostały formalnie określone w sposób jasny i zrozumiały. Przejrzyste są także uprawnienia i odpowiedzialność osób zarządzających procesem dydaktycznym na szczeblu Uczelni i Wydziału. Nadzór nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia sprawuje Rektor, natomiast na poziomie wydziału Dziekan, który wdraża uchwały Senatu i Zarządzenia w zakresie polityki jakości. Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia pełni funkcję koordynacyjną i doradczą w procesie oceny, zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Ponadto kieruje on pracami Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Identyfikuje się również przejrzystość procesu podejmowania decyzji w sprawach związanych z monitorowaniem, oceną i doskonaleniem jakości programu i procesu kształcenia oraz osiąganymi efektami kształcenia. Procedury wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów pozwalają na systematyczne podnoszenie poziomu jakości kształcenia.

Zauważalne jest systematyzowanie i rozwijanie przedsięwzięć dotyczących budowania kultury jakości kształcenia. Uznać zatem należy, że Jednostka aktywnie prowadzi działania w kierunku zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ponadto wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem, w tym podjęła prace mające na celu dokonywanie oceny efektów kształcenia, której wyniki stanowią podstawę rewizji programu kształcenia. Powyższemu służy systematyczny przegląd i ocena funkcjonowania WZSJK, którego wyniki umożliwiają formułowane wniosków i rekomendacji w zakresie doskonalenia jakości kształcenia.

6.1.1

Przyjęte w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia rozwiązania wskazują, iż do zadań Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia należy przegląd i monitorowanie programów kształcenia pod kątem zgodności z wymaganiami otoczenia społeczno-gospodarczego i zapotrzebowania rynku pracy. Zgodnie z zapisami Uczelnianej Księgi Jakości zmiany w programach kształcenia mogą być wprowadzane na wniosek kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, Samorządu Studenckiego oraz interesariuszy, a zatem przyjęte regulacje umożliwiają interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym udział w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, w tym efektów kształcenia. Formalnie interesariusze wewnętrzeni i zewnętrzeni zostali włączeni do prac nad tworzeniem, monitorowaniem i doskonaleniem programu kształcenia, gdyż w obradach Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oprócz nauczycieli akademickich i przedstawiciela studentów uczestniczą także zapraszani przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Realizując jeden z częściowych celów strategicznych, określonych w Strategii rozwoju Uczelni w roku akademickim 2014/2015 powołano Radę Biznesu, zrzeszającą przedstawicieli pracodawców, w tym przedsiębiorstw i instytucji, którzy aktywnie wspierają realizowany w Uczelni proces kształcenia. Prowadzona współpraca z interesariuszami zewnętrznymi, w szczególności z pracodawcami i związkami branżowymi ma na celu pozyskanie opinii na temat sylwetki absolwenta, prowadzenia zajęć, organizacji i zasad odbywania praktyk, a także opinii dotyczących programów kształcenia pod kątem zapotrzebowania na nowe specjalności. Prowadzona przez Wydział Zarządzania i Administracji współpraca z przedstawicielami otoczenia zewnętrznego obejmuje także wsparcie przy realizacji prac dyplomowych. Spośród dotychczasowych absolwentów (8 osób) tematyka jedynie trzech prac nie była związana z miejscem odbywania praktyki. W pozostałych przypadkach był to obszar działania firmy lub instytucji, w której student odbywał praktykę. W realizacji swoich zadań Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia zasięga opinii pracodawców z którymi Uczelnia, w tym Wydział Zarządzania i Administracji kooperuje w ramach organizacji praktyk studenckich. W przyszłości planuje się także utrzymanie ścisłej relacji z absolwentami wizytowanego kierunku studiów, którzy zapewnią dostęp do informacji na temat przydatności osiągniętych efektów kształcenia na rynku pracy. Ponadto mając na celu dostosowanie efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy na bieżąco ma miejsce zasięganie opinii u praktyków - kadry aktywnej zawodowo, realizującej zajęcia na wizytowanym kierunku studiów, która przenosi na proces kształcenia informacje dotyczące potrzeb rynku pracy. Interesariusze wewnętrzeni, którymi są studenci mają możliwość wypowiedzenia się na temat przedmiotów i programów studiów oraz warunków ich realizacji, które konsultowane są podczas cyklicznie organizowanych spotkań z władzami Uczelni i wydziału. Źródłem informacji są także przedstawiciele Samorządu Studenckiego, który pełni rolę opiniodawczą programu kształcenia. Programy kształcenia były przedmiotem dyskusji oraz konsultacji ze studentami, jak również z kadrami akademicką, w wyniku których Senat Uczelni na posiedzeniu w dniu 26 czerwca 2015 r. wprowadził zmiany w programie kształcenia dla kierunku *ekonomia*, wprowadzając do oferty kształcenia nową specjalność *Rachunkowość i zarządzanie podatkami*, w tym przedmioty w ramach tej specjalności, jednakże jej uruchomienie zależy od liczby zadeklarowanych kandydatów. W ocenie Zespołu PKA należy rozważyć możliwość pozyskiwania opinii dotyczących programu kształcenia także w ramach badań ankietowych prowadzonych wśród studentów, gdyż aktualnie stosowana ankieta nie zawiera pytań związanych z oceną programu kształcenia, w tym efektów kształcenia, natomiast formułowane przez studentów opinie mogłyby stanowić cenne źródło informacji służących doskonaleniu programu kształcenia. Na uwagę zasługuje wolne miejsce w ankiecie przeznaczone na wypowiedź otwartą, jednakże weryfikacja ankiet przedłożonych do wglądu podczas wizytacji wykazała, że studenci z tego miejsca raczej nie korzystają.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA wskazali, że mają możliwość partnerskiej rozmowy z Władzami, co należy ocenić pozytywnie. Dodatkowo środowisko studenckie, w ramach nieformalnych spotkań starostów z Władzami Wydziału, ma możliwość proponowania zmian dotyczących programu studiów. Ważne jest, że Samorząd Studentów otrzymuje projekty programów studiów, które opiniuje w formie pisemnej uchwały, zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt. 2 Ustawy. Z punktu widzenia oceny studenckiej Uczelnia stwarza odpowiednie warunki do uczestnictwa studentów w decyzjach dotyczących omawianych aspektów.

6.1.2

W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stopień osiągania zakładanych efektów kształcenia jest systematycznie monitorowany. Zgodnie z procedurą *PU-8: Procedura oceny i monitorowania efektów kształcenia* monitoring obejmuje wszystkie rodzaje zajęć i jest prowadzony na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Ocena i monitorowanie efektów kształcenia odbywa się wielotorowo. Rozwiązaniem systemowym jest analiza dokonywana przez nauczycieli akademickich prowadzących przedmiot i zajęcia na wizytowanym kierunku studiów, którzy kompleksowo sprawdzają poziom realizacji wszystkich efektów kształcenia zdefiniowanych w sylabusie danego przedmiotu. A zatem po zakończeniu ostatnich zajęć kończących przedmiot/moduł prowadzący zajęcia zobowiązany jest przekazać prowadzącemu przedmiot katalog ocen częściowych i zgłosić wnioski doskonalące przebieg procesu kształcenia lub programu kształcenia w celu podniesienia stopnia osiąganych efektów kształcenia na zajęciach. Jeśli prowadzący przedmiot uzna za konieczną modyfikację procesu kształcenia lub programu kształcenia, przekazuje swoje sugestie Dziekanowi, w tym celu stosuje Kartę doskonalenia przedmiotu/ modułu Z1-PU-8. Ponadto Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia systematycznie co najmniej raz w roku dokonuje pomiaru wyników uzyskanych przez studentów ze wszystkich przedmiotów, a jego wyniki przedstawia Dziekanowi. Dziekan po zasięgnięciu opinii osób stanowiących minimum kadrowe sporządza sprawozdanie dotyczące oceny osiąganych efektów kształcenia. Sprawozdanie przekazywane jest także do Pełnomocnika ds. SZJK. Zgodnie z przyjętą procedurą ocena realizacji kierunkowych efektów kształcenia jest dokonywana na podstawie: oceny realizacji przedmiotowych efektów kształcenia obejmujących: przegląd wyników sesji egzaminacyjnych, skreśleń studentów, ocenę realizacji efektów kształcenia dokonywaną przez nauczycieli akademickich, opinię z realizacji praktyk studenckich; oceny procesu dyplomowania, w tym: wyników egzaminów dyplomowych, raportów (wydruków) z systemu antyplagiatowego; liczby studentów pobierających stypendia naukowe; opinii studentów dotyczących procesu dydaktycznego i pracowników dziekanatu/biura Uczelni. Sprawozdanie Dziekana z realizacji efektów kształcenia dla kierunku *ekonomia* prowadzonego na Wydziale Zarządzania i Administracji za rok akademicki 2015/2016 wskazuje, że średnie ocen rozkładają się poprawnie. Z kolei analiza skreśleń z listy studentów wykazała, iż największy odsiew studentów ma miejsce na pierwszym roku studiów, a jego przyczyną są przyjęte w Uczelni warunki rekrutacji, dlatego też selekcja kandydatów dokonuje się w trakcie studiów. Ponadto przeprowadzona dodatkowa weryfikacja listy skreśleń ujawniła, że skreślenia z listy studentów nastąpiły w wyniku rezygnacji ze studiów z powodu wyjazdu za granicę, lub ze względu na trudną sytuację finansową. Analiza losowo wybranej dokumentacji z przebiegu praktyk zawodowych wykazała, że studenci spełniają wymogi stawiane im przez pracodawców, wywiązują się z powierzonych zadań oraz angażują się w wykonywane prace zgodnie z zaleceniami opiekuna praktyk, a zatem dobór zakładów pracy i nadzór nad przebiegiem praktyk sprawowany przez Uczelnię pozwalają na pełne osiągnięcie efektów kształcenia przewidzianych do realizacji w ramach praktyk zawodowych. Analiza wyników egzaminów dyplomowych wykazała, iż w roku akademickim 2015/2016 studia ukończyło 8 absolwentów wizytowanego kierunku studiów, a uzyskane oceny świadczą, iż wszystkie zakładane w programie efekty kształcenia zostały w pełni osiągnięte. Przegląd dokumentacji procesu dyplomowania wykazał, że tematyka prac jest różnorodna oraz związana z prowadzonym kierunkiem studiów. Układ prac uznano za poprawny, a recenzje sporządzone w sposób rzetelny i zgodny z przyjętymi zasadami. W wyniku oglądu dokumentacji zidentyfikowano także incydentalne przypadki recenzji zbyt lakonicznych. W toku wizytacji podczas rozmowy z Rektorem ustalono, iż stosowne zalecenia w tym zakresie zostały recenzentom prac dyplomowych przekazane. Z kolei w ramach ankietyzacji odnotowano właściwy stosunek kadry względem studentów, co zdaniem Uczelni potwierdza możliwość osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Odpowiednio wysoki

wskaźnik otrzymała przydatność oraz zrozumiałość nauczanych treści, co także potwierdza uzyskanie założonych efektów kształcenia oraz dobre przygotowanie do przyszłej pracy zawodowej. Na podstawie przeprowadzonej analizy w odniesieniu do wizytowanego kierunku studiów stwierdzono, że: założenia i cele określone dla poszczególnych przedmiotów zostały zrealizowane; występujące w śladowych ilościach oceny niedostateczne wynikają z niedostatecznego zaangażowania studentów lub braku czasu z uwagi na ich sytuacje zawodowe i rodzinne; potrzebna jest dalsza wnikliwa samoocena przy wykorzystaniu arkuszy oceny przedmiotowych efektów kształcenia. Ponadto zwrócono uwagę na konieczność weryfikacji stosowanych metod kształcenia oraz wprowadzanie narzędzi wspierających praktyczne umiejętności studentów, co potwierdza ocena metod kształcenia dokonana przez eksperta merytorycznego PKA zamieszczona w punkcie 1.5.3 raportu. Podkreślono, iż w poprzednim roku akademickim proces dyplomowania został udoskonolony o wprowadzenie systemu antyplagiatowego, jednakże wyrażono potrzebę dalszego jego doskonalenia. Sprawozdanie jest udostępniane przez Dziekana i Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Studenci mają możliwość zapoznania się z wynikami oceny poziomu osiągania zakładanych efektów kształcenia poprzez przedstawicieli w Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. W przyszłości istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia będzie badanie poziomu osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przeprowadzane wśród absolwentów, którzy poprzez ankietę wypełnianą w ramach monitorowania losów zawodowych absolwentów wypowiedzą się na temat poziomu nabycia przekazanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz ich przydatności na rynku pracy. Obecnie kontakty z absolwentami wskazują, iż poziom osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest zadowalający.

Studenci mają możliwość monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia poprzez uczestnictwo swoich przedstawicieli w pracach wskazanej Komisji oraz Senacie Uczelni. Zastrzeżenia budzi jednak fakt braku pytań, w kwestionariuszu ankiety „oceny wypełniania obowiązków dydaktycznych przez prowadzącego zajęcia”, dotyczących samooceny stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się na poszczególnych przedmiotach. Pozyskiwanie takich informacji może stanowić cenne uzupełnienie procesu monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

6.1.3

WSZJK obejmuje weryfikację osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć. Identyfikuje się także działania mające na celu wykrywanie i zapobieganie plagiatom. Przyjęte sposoby realizacji efektów kształcenia oraz formy ich weryfikacji poddawane są systematycznej ocenie przez kadre akademicką, Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Dziekana wydziału oraz podczas hospitacji zajęć dydaktycznych. Formy realizacji i metody weryfikacji efektów kształcenia uznawane są za adekwatne w stosunku do zakładanych efektów kształcenia. W toku wizytacji nie wskazano przykładów modyfikacji form realizacji i metod weryfikacji efektów kształcenia, choć w sprawozdaniu Dziekana z realizacji efektów kształcenia dla kierunku *ekonomia* prowadzonego na Wydziale Zarządzania i Administracji za rok akademicki 2015/2016 stwierdzono, że w ramach niektórych modułów niezbędna jest głębsza analiza stosowanych metod i narzędzi weryfikacji efektów kształcenia w celu wspierania praktycznych umiejętności studentów.

W ramach weryfikacji efektów kształcenia prace dyplomowe podlegają analizie w systemie antyplagiatowym Plagiat.pl, który zgodnie z Zarządzeniem Rektora z dnia 01.10.2015 r. stosowany jest kompleksowo. Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się także podczas seminarium dyplomowego i egzaminu dyplomowego. W celu zapewnienia właściwej jakości prac dyplomowych w Uczelni opracowano standardy dotyczące przygotowania, składania, oceny oraz obrony pracy dyplomowej. W ramach dobrych praktyk Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przeprowadza badania jakości prac dyplomowych poprzez wrywkową ich analizę. Wśród kryteriów oceny prac dyplomowych wyróżnia się sprawdzenie: zgodności treści pracy z tematyką kształcenia i profilem studiów, rzetelności oceniania, zadanych pytań podczas egzaminu dyplomowego. Ponadto weryfikacja prac dyplomowych odbywa się pod kątem rewizji wykazu wykorzystanych źródeł podczas pisania pracy dyplomowej oraz właściwej analizy otrzymanego wyniku z systemu antyplagiatowego przez promotora. Sprawdzeniu podlegają również recenzje prac dyplomowych oraz sposób ich sporządzania zwłaszcza w kontekście uzasadnienia oceny. Dotychczas przeprowadzone

przeglądy nie wykazały istotnych zastrzeżeń w procesie dyplomowania z wyjątkiem incydentalnych przypadków dotyczących recenzji pracy dyplomowej. Wyniki z przeglądu procesu dyplomowania na kierunku *ekonomia* są omawiane podczas spotkań z nauczycielami akademickimi, w tym promotorami i recenzentami. Formą potwierdzania efektów kształcenia są także praktyki zawodowe. Zgodnie z Regulaminem praktyk stanowiącym załącznik do Zarządzenia Rektora z dn. 26.09.2016 r., warunkiem zaliczenia praktyki jest złożenie przez studenta sprawozdania z przebiegu praktyki. Sprawozdanie to zawiera samoocenę studenta oraz ocenę opiekuna praktyk z ramienia instytucji dotyczące poziomu osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Ostatecznego zaliczenia praktyk dokonuje Dziekan lub wyznaczony opiekun praktyk z ramienia Uczelni w oparciu o samoocenę studenta i ocenę opiekuna praktyk z instytucji, w której praktyka była realizowana. Z otrzymanych podczas wizytacji informacji wynika, iż studenci mają zapewnioną swobodę wyboru miejsc przeznaczonych do odbycia praktyki. Ponadto korzystają z możliwości zaliczenia praktyki na podstawie zaświadczenia poświadczającego zatrudnienie w różnego typu zakładach pracy i instytucjach, jednakże podczas zaliczenia w tym trybie student wypełnia Załącznik Z5 procedury -PU-11 *Informacja o kompetencjach i sposobie nabycia efektów kształcenia w ramach zatrudnienia* w celu przeprowadzenia weryfikacji efektów kształcenia założonych do realizacji w ramach praktyk studenckich.

W opinii studentów zastrzeżenia budzi fakt braku powszechnej publikacji wyników ankiet, co rzutuje na kompleksowość funkcjonującego procesu monitorowania. Dostęp do wniosków płynących z analizy ankiet posiada wyłącznie Samorząd Studentów. Problemem jest również brak zastosowania narzędzi badawczych do oceny organizacji praktyk, w tym proponowanej oferty, co pozwoliłoby na dokonanie weryfikacji przez studentów omawianego obszaru. Pozytywnie należy ocenić, że studenci w sprawozdaniu z praktyk, mają możliwość oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia w wybranej instytucji.

6.1.4

Europejska Uczelnia w Warszawie dotychczas nie określiła zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, w związku z powyższym nie obejmuje ich wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że planowane jest podjęcie działań mających na celu opracowanie procedury potwierdzania efektów uczenia się.

6.1.5

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów stanowi procedurę PU-14 Uczelnianej Księgi Jakości Kształcenia. Monitoring realizowany przez wizytowaną Uczelnię ma na celu uzyskanie informacji na temat aktualnej sytuacji zawodowej absolwentów na rynku pracy, w tym zgodności zatrudnienia z profilem i poziomem wykształcenia; opinii absolwentów o przydatności na rynku pracy zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji, a także informacji dotyczących dalszych planów edukacyjnych i zawodowych absolwentów. Ponadto badanie służy dostosowaniu kierunku studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Jednostką odpowiedzialną za przeprowadzenie badania jest uczelniane Biuro Karier. Badanie ma formę anonimowej i dobrowolnej ankiety stosowanej w formie elektronicznej lub z użyciem papierowych kwestionariuszy. Wzór ankiety stanowi załącznik do procedury Z1-PU14. Monitorowanie losów zawodowych absolwentów przeprowadzone jest bezpośrednio po ukończeniu studiów, a także po upływie trzech i pięciu lat od zakończenia studiów. Procedura monitorowania losów zawodowych absolwentów wskazuje, iż uzyskane w wyniku badania wyniki po ich uprzedniej analizie są zamieszczane w raporcie, który jest upowszechniany osobom odpowiedzialnym za koordynowanie badań oraz na wniosek kierownikom jednostek organizacyjnych w celu dostosowania i doskonalenia kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. W przypadku wizytowanego kierunku studiów dotychczas 8 absolwentów ukończyło studia w roku akademickim 2015/2016, dlatego też pierwszym etapem badania zostaną objęci podczas odbioru dyplomu ukończenia studiów wyższych. Monitorowaniem losów zawodowych absolwentów zajmuje się kadra akademicka, w tym władze Uczelni i Wydziału, gdyż posiadają stałe kontakty z absolwentami oraz podmiotami zatrudniającymi absolwentów wizytowanego kierunku studiów. Prowadzona współpraca i bezpośrednie relacje umożliwiają konsultacje i doskonalenie programu kształcenia, a zwłaszcza dobór oferowanych specjalności.

6.1.6

Polityka kadrowa, w tym ciągły rozwój kadry naukowo-badawczej, stanowią jeden z kluczowych celów strategicznych zdefiniowanych przez Uczelnię w Strategii rozwoju wyznaczonej na lata 2016-2020. Polityka kadrowa prowadzona przez Rektora ma na celu zapewnienie stabilności kadry i jej zgodności z potrzebami Uczelni. Działania realizowane w tym zakresie obejmują systematyczne analizowanie stanu kadry i potrzeb Uczelni, przestrzeganie przepisów dotyczących wymagań kwalifikacyjnych przy zatrudnianiu i przydzielaniu obowiązków pracownikom dydaktycznym, zapewnienie przez nauczycieli akademickich wysokiego poziomu pracy dydaktycznej i wychowawczej. Z kolei wymagania kwalifikacyjne i zadania pracowników administracyjnych, technicznych i pozostałych określają Rektor i Kanclerz Uczelni. W ramach WSZJK dokonywana jest systematyczna i kompleksowa ocena kadry naukowo-dydaktycznej, w tym ocena okresowa nauczycieli akademickich. WSZJK posiada także narzędzia służące ocenie kadry wspierającej proces kształcenia, którą stanowią pracownicy administracji. Nadzór nad rozwojem kadry dydaktyczno-naukowej na wizytowanym kierunku sprawuje Dziekan Wydziału oraz Rektor Uczelni. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych odbywa się poprzez badania naukowe i publikacje, udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, uzyskiwanie stopni naukowych, kursy, szkolenia. W wizytowanej jednostce systematycznie co roku w okresie maj –czerwiec badana jest efektywność prowadzonej polityki kadrowej w zakresie zatrudniania, oceny oraz doskonalenia i rozwoju pracowników. W związku z powyższym przeprowadzany jest przegląd rozwoju kwalifikacji pracowników, a także rewizja kadry pod względem ilościowym i jakościowym, w tym jej dorobek naukowy, posiadane kompetencje, kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe, które umożliwiają weryfikację czy na wizytowanym kierunku zapewniana jest właściwa realizacja programu nauczania, obsada zajęć dydaktycznych oraz minimum kadrowe. W wyniku powyższych działań w roku akademickim 2015/2016 na wizytowanym kierunku zrezygnowano z kontynuacji zatrudnienia z jednym nauczycielem akademickim ze względu na brak publikacji naukowych w dziedzinach naukowych, do których kierunek jest przyporządkowany. Ponadto w wyniku przeglądu minimum kadrowe kierunku *ekonomia* zostało wzmocnione o dwie osoby posiadające stopień naukowy doktora. Jak ustalono w toku wizytacji w ramach systemu wypracowano rozwiązania mające na celu sprawdzenie obsady dydaktycznej wizytowanego kierunku pod kątem weryfikacji czy posiadany przez kadrę dorobek naukowy znajduje się w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia wskazanemu dla tego kierunku, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia zdefiniowane dla kierunku *ekonomia*. Kluczowym czynnikiem wspierającym Dziekana w doborze kadry jest systematycznie przeprowadzana ocena okresowa nauczycieli akademickich, której podlegają wszyscy pracownicy. Ocena okresowa nauczycieli akademickich jest elementem działań projakościowych, służącym zapewnianiu wysokiej jakości kadry dydaktycznej i poziomu naukowego jednostki, obejmuje aktywność naukową, organizacyjną i dydaktyczną. Oceny okresowej nauczycieli akademickich zgodnie z zasadami i trybem określonymi przez statut Uczelni dokonuje powołana w tym celu Komisja. Zgodnie z informacjami przekazanymi podczas wizytacji dotychczas uzyskane przez nauczycieli akademickich oceny są pozytywne, stąd na ich podstawie nie podejmowano działań naprawczych. W celu podnoszenia jakości procesu dydaktycznego i doskonalenia umiejętności dydaktycznych nauczycieli akademickich, a także zapoznania się ze stosowanymi metodami pracy przeprowadzane są hospitacje zajęć dydaktycznych. Hospitacje są przeprowadzane w ramach procedury PU-5: *Procedura hospitacji* wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Zgodnie z procedurą hospitacji rozróżniane są dwa jej rodzaje: planowe oraz pozaplanowe. Hospitacje planowe są zapowiadane na co najmniej 2 tygodnie przed terminem hospitacji wytypowanym osobom i ujmowane w planie sporządzanym na dany rok akademicki. Hospitacje planowe pełnią rolę doradczą i kontrolną. Z kolei hospitacje pozaplanowe nie są zapowiadane i przeprowadza się je w trybie interwencyjnym, a ich przeprowadzanie wynika z konieczności rozwiązania doraźnego problemu związanego ze sposobem prowadzenia zajęć dydaktycznych. Hospitacje pozaplanowe pełnią funkcję rozpoznawczo-diagnostyczną i profilaktyczną w procesie dydaktycznym i są przeprowadzane przez zespół powołany przez kierownika jednostki organizacyjnej, w tym również na wniosek Samorządu Studenckiego. Procedura hospitacji zajęć dydaktycznych oraz harmonogram ich przeprowadzania wskazują, iż hospitacje są przeprowadzane kompleksowo, gdyż dotyczą wszystkich prowadzących zajęcia. Nadzór nad przeprowadzeniem

hospitacji sprawuje Dziekan. Z przeprowadzonej hospitacji zajęć dydaktycznych hospitujący sporządza „*Protokół z przeprowadzanej hospitacji zajęć dydaktycznych*” zawierający wnioski z hospitacji, z którymi zapoznaje osobę hospitowaną. Protokół z hospitacji jest przekazywany kierownikowi jednostki organizacyjnej zatrudniającej hospitowanego. Protokoły z hospitacji są poufne, natomiast wyniki z oceny kadry są opracowywane w formie zbiorczych sprawozdań. Wyniki z przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych są ujmowane w okresowej ocenie pracowników, ponadto są brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji dotyczących polityki awansowej i obsady zajęć dydaktycznych. Analizowane w toku wizytacji protokoły z hospitacji zajęć zawierają zalecenia pohospitacyjne, które stanowią dla osoby hospitowanej przydatne wskazówki pozwalające na doskonalenie zidentyfikowanych niedoskonałości w procesie dydaktycznym. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz procedury PU-6: *Procedura ankietyzacji* ocenie podlega także kadra wspierająca proces kształcenia. Ocena pracy dziekanatu/biura obsługi studenta przeprowadzana jest wśród studentów na początku roku akademickiego za rok poprzedni z wykorzystaniem papierowych kwestionariuszy. Wzór ankiety oceny pracy dziekanatu/biura obsługi studenta stanowi Załącznik Z2-PU-6. W ramach badania studenci mają możliwość oceny poziomu satysfakcji z obsługi w dziekanacie, w tym godzin urzędowania i punktualności, uprzejmości pracowników. Wyniki z ankietyzacji są opracowywane w formie sprawozdania i upowszechniane Rektorowi, a także na wniosek Samorządowi studenckiemu, jak również studentom podczas cyklicznie organizowanych spotkań z władzami Uczelni i jednostki. Ponadto studenci mają udostępniony adres e-mailowy, który umożliwia złożenie skargi i zażaleń rozpatrywanych indywidualnie przez władze Uczelni.

6.1.7

Narzędziem stosowanym w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, umożliwiającym studentom Europejskiej Uczelni w Warszawie, w tym Wydziału Zarządzania i Administracji ocenę prowadzonych zajęć dydaktycznych, jest powszechnie stosowana ankietyzacja. Szczegółowy tryb i zakres procesu ankietyzacji wśród studentów przedstawiony został w Uczelnianej Księdze Jakości Kształcenia w procedurze PU-6: *Procedura ankietyzacji*. Studenci mają również możliwość bezpośredniego formułowania opinii do władz Uczelni i jednostki oraz poprzez przedstawicieli w poszczególnych gremiach takich jak: Samorząd studencki, Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia lub Senat. Zgodnie z powyższą procedurą ankieta, której wzór został określony przez Rektora, może być przeprowadzona w formie elektronicznej (system komputerowy lub drogą e-mailową) lub z użyciem papierowych kwestionariuszy, które są stosowane obecnie. Procedura badań ankietowych dotyczących oceny zajęć dydaktycznych wskazuje, iż wyniki badania uważa się za miarodajne, gdy w badaniu wzięło udział co najmniej 20% (ale nie mniej niż 5 osób) ogólnej liczby studentów uczestniczących w zajęciach. Wypełnione ankiety są poufne. Dostęp do nich ma wyłącznie Pełnomocnik Rektora ds. SZJK oraz kierownik jednostki organizacyjnej i osoby przez niego upoważnione do opracowania wyników badania. W ramach ankietyzacji studenci mają możliwość dokonania oceny nauczycieli akademickich w skali 1-5 oraz udzielenia odpowiedzi na pytania dotyczące: poziomu przygotowania do zajęć, przyjazności dla studenta, przydatności i zrozumiałości zajęć oraz poziomu tłumaczenia zajęć w przypadku prowadzonych w języku obcym. W ocenie Zespołu PKA należałoby rozważyć możliwość rozszerzenia kwestionariusza ankiety o pytania umożliwiające studentom dokonanie oceny kadry pod kątem zachowania się względem studentów, np. obiektywności oceniania; dostępności podczas konsultacji; sposobu przekazywania wiedzy; wywiązania się z obowiązku podania na pierwszych zajęciach zakresu treści nauczania, form i kryteriów zaliczenia. Ponadto kwestionariusz ankiety powinien zawierać ocenę zajęć dydaktycznych także w zakresie: aktualności treści, metod nauczania, wykorzystania środków dydaktycznych; organizacji zajęć, w tym punktualności rozpoczynania i kończenia się zajęć; przyjętych sposobów realizacji i weryfikacji efektów kształcenia. Powyższy, choć przykładowy katalog pytań powinien w większym zakresie niż dotychczas umożliwić studentom dokonanie rzetelnej oceny nauczycieli akademickich pod kątem wywiązywania się przez nich z obowiązków dydaktycznych oraz zweryfikować jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych, jak również ułatwić władzom Uczelni i jednostki formułowanie i podejmowanie działań doskonalących. Na uwagę zasługuje fakt, iż ankieta zawiera wolne miejsce przeznaczone na wypowiedź otwartą, jednakże z przeglądu ankiet udostępnionych do wglądu podczas wizytacji wynika, iż studenci zasadniczo nie korzystają z tego

miejsca. W toku wizytacji potwierdzono informację, iż opinie studentów wyrażone w procesie ankietyzacji są weryfikowane podczas hospitacji. Ponadto są jednym z elementów oceny działalności dydaktycznej w ramach okresowej oceny nauczycieli akademickich, dlatego też ocena dokonywana przez studentów ma znaczący wpływ na ostateczną ocenę okresową pracownika. Ponadto wspiera władze jednostki i Uczelni w monitorowaniu obciążeń dydaktycznych oraz obsadzie kadrowej zajęć dydaktycznych, a także w prowadzeniu polityki kadrowej. Za upowszechnienie wyników badań ankietowych odpowiedzialny jest Kierownik jednostki organizacyjnej, który zobowiązany jest przedstawić Rektorowi sprawozdanie z przeprowadzonej ankietyzacji do końca trwania semestru za semestr ubiegły. Sprawozdanie może być udostępnione Samorządowi Studenckiemu na jego wniosek, jest również omawiane ze studentami podczas spotkań z władzami Uczelni i wydziału. Poza badaniem ankietowym studenci mają możliwość formułowania opinii na temat zajęć i prowadzących nauczycieli akademickich poprzez skrzynkę pocztową wnioski@eu.edu.pl. Podczas spotkania studentów z Zespołem PKA potwierdzono, iż ten kanał przepływu informacji funkcjonuje bardzo sprawnie i jest wykorzystywany w zależności od potrzeb. Z kolei Rektor w rozmowie potwierdził, iż wszystkie wnioski złożone przez studentów tą drogą są rozpatrywane na bieżąco, dlatego też w roku akademickim 2015/2016 za niezbędne uznano przeprowadzenie rozmów dyscyplinujących z dwoma nauczycielami akademickimi.

W opinii środowiska studenckiego, prezentowanego podczas spotkania z ZO PKA, treści prezentowane w ankietach nie dają im możliwości całościowej oceny wykładowców. Istotne jest uwzględnienie miejsca na dodatkowe uwagi studentów, co jest ważne z punktu widzenia kompletności stosowanego narzędzia badawczego. Zastrzeżenia budzi jednak fakt, że wyniki ogólnouczelnianej ankiety studenckiej nie są wykorzystywane w okresowej ocenie nauczycieli akademickich. Problemem jest również brak powszechnej publikacji wyników, co również rzutuje na nieodpowiednią kompleksowość funkcjonującego procesu. W chwili obecnej dostęp do wyników posiada wyłącznie Samorząd Studentów. Negatywnie należy ocenić, że sprawozdanie ze studenckiej oceny pracy nauczycieli akademickich zawiera wyłącznie dane statystyczne (bez analiz jakościowych). Działania dotyczące procesu ankietyzacji nie uwzględniają kompleksowej analizy, weryfikacji oraz podejmowania działań doskonalących, mających istotny wpływ na jakość kształcenia z punktu widzenia oceny studenckiej oraz skuteczności i kompleksowości przyjętych rozwiązań.

6.1.8

Rozwój i wirtualizacja infrastruktury Uczelni stanowią kluczowy element działań podejmowanych przez Europejską Uczelnię w Warszawie w ramach realizacji Strategii rozwoju Uczelni, w tym celów strategicznych określonych w na lata 2016-2020. W ramach siedemnastu procedur wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia nie wskazano oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów, jednak podczas wizytacji przedstawiono informację, iż te same oceny dokonuje się w ramach działań zwyczajowo przyjętych. Uwzględniona w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia procedura *PU-13: Procedura przyznawania pomocy materialnej dla studentów* zawiera opis postępowania w przypadku ubiegania się studenta o pomoc materialną, a także wzory wniosków i oświadczeń niezbędnych do jej otrzymania. Nieformalny przegląd bazy dydaktycznej, zasobów bibliotecznych oraz wsparcia studentów i kadry dokonywany jest w celu diagnozy aktualnego stanu oraz potrzeb poszczególnych grup interesariuszy corocznie w semestrze letnim. Ocena obejmuje sale dydaktyczne, ich wyposażenie oraz dostęp studentów do sal ćwiczeniowych, komputerów, biblioteki, a także wszelkie wsparcie oferowane studentom w sferze materialnej, socjalnej, jak również warunki do rozwoju naukowego. W wyniku oceny dokonanej w roku akademickim 2015/2016 stwierdzono częściowe uszkodzenie dwóch rzutników multimedialnych, dlatego też zdecydowano o zakupie trzech sztuk w terminie do 4 listopada 2016 r.; aktualnie zakup też został już zrealizowany. Ponadto w terminie do 1 lutego 2017 r. zdecydowano o udostępnieniu prowadzącym zajęcia i studentom serwera z oprogramowaniem dla dydaktyki zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami. Wybór literatury jest opiniowany przez Radę Biblioteczną. Ponadto podczas wizytacji zapewniono, iż gromadzone zbiory są skorelowane z programami kształcenia oraz dostosowane do potrzeb studentów, co więcej na bieżąco dokonywane są zakupy wydawnictw krajowych i zagranicznych także w wyniku postulatów zgłoszonych przez wykładowców. Jednakże w wyniku oceny przeprowadzonej przez eksperta merytorycznego Zespołu Oceniającego PKA (uwagi w punkcie 4.2 raportu), szczególnie w

odniesieniu do opinii „w chwili wizytacji katalog był niesprawny, a więc dokonano przeglądu zawartości półek. Stwierdzono, że są na nich pojedyncze egzemplarze podręczników (z zasady nie gromadzi się większej liczby egzemplarzy) do typowych przedmiotów ekonomicznych. Bardziej dokładne sprawdzenie, czy są dostępne lektury podstawowe wybrane z sylabusów, dokonane podczas przeglądu półek, jak i później - z użyciem katalogu, wykazało znaczne braki. Nie było większości sprawdzanych pozycji” należy uznać, iż zasoby biblioteczne nie są objęte właściwą troską pod kątem skorelowania ich z programami kształcenia oraz dostosowania do potrzeb studentów. W związku z przeprowadzonym podczas wizytacji przeglądem zasobów bibliotecznych Rektor Uczelni zadeklarował ich uzupełnienie, w tym celu zobowiązał wszystkich prowadzących do dokonania przeglądu sylabusów pod względem aktualności i dostępności na rynku i w Bibliotece literatury zalecanej w sylabusach oraz opisach prowadzonych zajęć, w tym także umieszczonych na platformie Moodle, i przekazania do biblioteki propozycji zakupu książek. Z rozmowy przeprowadzonej podczas wizytacji z uzyskano informację, iż przegląd jest w toku i w miarę napływu zgłoszeń zasoby zostaną uzupełniane, natomiast w grudniu 2016 r. planowana jest ponowna weryfikacja zasobów bibliotecznych. W wyniku zgłoszeń interesariuszy wewnętrznych- studentów, nauczycieli akademickich Biblioteka umożliwia dostęp do platformy e-learningowej Uczelni, gdzie zamieszczane są kursy oraz materiały edukacyjne, w tym e-booki, dedykowane do każdego z prowadzonych przedmiotów, a także do pełnotekstowych źródeł naukowych: książek, dokumentów elektronicznych, audiobooków w postaci e-booków wraz z możliwością zamówienia wybranego egzemplarza w bibliotece. Ponadto za pośrednictwem Biblioteki możliwy jest dostęp do wypożyczeń międzybibliotecznych i zasobów bibliotek elektronicznych krajowych i zagranicznych. Informacje dotyczące działalności biblioteki Europejskiej Uczelni w Warszawie zamieszczone są na stronie internetowej pod adresem <http://biblioteka.ewsie.edu.pl/>, na której widnieją także publikacje wykładowców. Odnośnie środków wsparcia studentów i kadry stwierdzono, że aktualnie są właściwie zapewniane i stale monitorowane. W ocenie warunków studiowania uczestniczą także studenci, którzy podczas cyklicznie organizowanych spotkań z Rektorem i władzami wydziału wypowiadają się na temat wykorzystywanych w realizacji procesu dydaktycznego zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów, które w ocenie studentów wypadają na ogół pozytywnie. Ponadto studenci mają możliwość zgłoszenia swoich postulatów poprzez przedstawicieli w Samorządzie Studenckim, Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, jak również studentom delegowanym do Senatu, a także bezpośrednio nauczycielom akademickim podczas zajęć. W przyszłości wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia będzie gromadził informacje dotyczące oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów także od absolwentów, którzy objęci badaniem ich losów zawodowych zamieszczają w ankiecie komentarze, uwagi i propozycje zmian dotyczące powyższych zagadnień, w celu doskonalenia warunków prowadzonego przez Uczelnię procesu kształcenia.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie wypowiadali się na temat zaproponowanych metod oceny i doskonalenia wskazanych obszarów. Wskazali jednak, że funkcjonowanie ankietyzacji w tych aspektach umożliwiłoby dokonanie anonimowej i kompleksowej oceny.

6.1.9

Zgodnie z Uczelnianą Księgą Jakości Kształcenia w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wdrożono procedurę *PU-17 nadzoru nad dokumentacją systemu zapewnienia jakości kształcenia*. Procedura określa jednolite zasady opracowania, zatwierdzania, rozpowszechniania, aktualizacji, przechowywania, udostępniania i archiwizacji dokumentacji WSZJK. Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia gromadzone są przez Pełnomocnika ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Z przeprowadzonych podczas wizytacji rozmów wynika, iż na bieżąco omawiane są z poszczególnymi grupami interesariuszy sprawy związane z monitorowaniem jakości kształcenia oraz jego wynikami. Wyniki z przeprowadzanych badań, w tym ankietyzacji są właściwie gromadzone i upowszechniane. W przeglądzie zasobów informacyjnych związanych z jakością kształcenia uwzględnia się także opinie interesariuszy wewnętrznych (studentów i kadry), którzy mają możliwość zgłoszenia uwag dotyczących funkcjonowania systemu informacyjnego w Uczelni. W przypadku studentów dodatkowe źródło informacji stanowią

konsultacje i dyżury odbywane przez kadrę akademicką. Przegląd sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia jest kompleksowy, obejmuje funkcjonujący system upowszechniania informacji dotyczących polityki pro jakościowej, wyników monitorowania jakości procesu kształcenia, w tym uzyskiwanych efektów kształcenia, a także wprowadzanych zmian. W jednostce prawidłowo funkcjonuje system upowszechniania informacji, a zatem wyniki z przeprowadzonych hospitacji oraz ankietyzacji są omawiane ze studentami oraz ocenianymi nauczycielami akademickimi podczas spotkań. Ponadto w postaci zestawień zbiorczych raporty z badań są udostępniane w Dziekanacie i Bibliotece. W ocenie Zespołu PKA wskazane byłoby upowszechnienie wyników z ankietyzacji, w tym oceny zajęć i nauczycieli akademickich także interesariuszom zewnętrznym np. poprzez stronę internetową Uczelni. Z kolei cenne dla WSZJK źródło informacji na temat zapewniania przez Uczelnię właściwego sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia mogłyby stanowić opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych pozyskane w ramach badań ankietowych, a dotychczas wykorzystywane narzędzia- ankiety nie zawierają pytań odnoszących się do tego aspektu procesu kształcenia.

6.1.10

Informowanie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych o procesie kształcenia odbywa się w ramach przyjętych rozwiązań systemowych na poziomie Uczelni i Wydziału, są to bieżące czynności podejmowane w celu sprawdzenia czy właściwie zapewnia się studentom dostęp do informacji na temat programów kształcenia, opisu efektów kształcenia, sylabusów, zmian w planach zajęć, terminów zaliczeń i egzaminów, konsultacji i dyżurów nauczycieli akademickich. Informacje na temat kształcenia takie jak: efekty kształcenia, plany zajęć, terminy sesji, a także sprawy organizacyjne są udostępniane studentom poprzez stronę internetową i zamieszczanie w gablotach budynku. Obsługa i dokumentacja procesów kształcenia jest realizowana w sposób tradycyjny oraz przy wykorzystaniu ogólnouczelnianego systemu informatycznego ProAkademia. Studenci mają dostęp do druków umożliwiających obsługę w zakresie pomocy materialnej i innych spraw administracyjnych w formie elektronicznej. Ponadto studenci w ramach zajęć otrzymują informacje dotyczące sylabusu przedmiotu zawierającego opis efektów kształcenia, liczbę punktów ECTS, formy zaliczenia oraz szczegółowe wskazanie literatury obowiązkowej i uzupełniającej. Aktualne i pełne informacje o ofercie dydaktycznej, jakości kształcenia oraz poziomie wykształcenia absolwentów są ogólnie dostępne na stronie internetowej Uczelni dla wszystkich zainteresowanych tj. kandydatów na studia, studentów, pracodawców, nauczycieli akademickich oraz absolwentów (poprzez zakładkę *Absolwenci* udostępnia się także informacje dotyczące oferty studiów drugiego stopnia oraz studiów podyplomowych umożliwiających uzupełnienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych, jak również kursów i warsztatów). Informacje dotyczące poszczególnych studentów i wykładowców, takie jak oceny uzyskane z zaliczeń i egzaminów udostępniane są elektronicznie po zalogowaniu do portalu Wirtualny Dziekanat. Informacje o formach wsparcia studentów, w tym rodzajach stypendiów, możliwości korzystania z programu Erasmus, działalności organizacji studenckich, takich jak Koła naukowe, Samorząd Studencki, Biuro Karier, w zakresie organizacji targów pracy, staży i szkoleń są przekazywane studentom także z wykorzystaniem strony internetowej Uczelni. Z kolei wyniki ankietyzacji są udostępniane studentom podczas cyklicznie organizowanych spotkań z władzami Uczelni i Wydziału. Informacje o promotorach, procedurze dyplomowania, w tym wytycznych dotyczących pisania prac dyplomowych, Regulaminu weryfikacji pracy w systemie antyplagiatowym, praktyk studenckich, opłat, terminów składania wniosków o stypendia są zamieszczone na stronie internetowej Uczelni w zakładce *ogłoszenia*. Informacje dotyczące działalności Biblioteki Europejskiej Uczelni w Warszawie udostępniane są poprzez stronę internetową <http://biblioteka.ewsie.edu.pl>, na której widnieją dane dotyczące godzin jej otwarcia, katalogu, bazy i zasobów biblioteki, nowości wydawniczych. Na tejże stronie studenci mają możliwość zapoznania się także z Regulaminem korzystania z usług Biblioteki Europejskiej Uczelni w Warszawie. Ponadto strona internetowa stanowi dla studentów cenne źródło informacji na temat publikacji wykładowców, takich jak artykuły, książki i czasopisma uczelniane oraz organizowanych konferencji. Informacje dotyczące miejsc i terminów konsultacji są upowszechniane na bieżąco drogą elektroniczną poprzez ogłoszenia. Ponadto każdy nauczyciel akademicki jest zobowiązany do ustalenia i podania do wiadomości studentom godzin konsultacji. W ramach WSZJK opracowano także regulacje dotyczące

sposobu dokumentowania i przechowywania dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia (*PU-9: Procedura archiwizowania dokumentacji weryfikującej efekty kształcenia zdobytych przez studentów*). Zgodnie z powyższą procedurą w celu dokumentacji uzyskiwanych efektów kształcenia osoba przeprowadzająca zaliczenie lub egzamin po każdej sesji egzaminacyjnej jest zobowiązana, po wpisaniu ocen do protokołu w Wirtualnym Dziekanacie do złożenia w Dziekanacie ocenione prace egzaminacyjne, projektowe i inne dokumentujące efekty kształcenia wraz z protokołami egzaminacyjnymi, a w przypadku sesji poprawkowej w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po jej zakończeniu. Okres przechowywania dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia obejmuje 1 rok akademicki. Osobą odpowiedzialną za właściwe jej przechowywanie jest Kierownik dziekanatu, który zobowiązany jest powiadomić Dziekana o ewentualnych brakach w dokumentacji. Nadzór nad dopełnieniem obowiązków przez prowadzących zajęcia sprawuje Dziekan wydziału. W zakresie przepływu informacji studenci mają możliwość zgłoszenia uwag i nieprawidłowości bezpośrednio prowadzącym zajęcia, pracownikom administracji oraz poprzez przedstawicieli w Samorządzie studenckim lub Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Ponadto w ramach procedury *PU-6: Procedura ankietyzacji* dokonując oceny pracy dziekanatu studenci wypowiadają się na temat sposobu udostępniania pełnych i wiarygodnych informacji. Z przeprowadzonej weryfikacji ankiet przedłożonych do wglądu podczas wizytacji wynika, iż większość ankietowanych studentów wyraziło zadowolenie z obsługi dziekanatu w zakresie przepływu i dostępu do informacji, a zatem aktualne wyniki z badań nie wymagają reakcji władz jednostki. W przyszłości cenne źródło informacji dotyczących przepływu informacji o programie i procesie kształcenia oraz jego wynikach mogłyby stanowić także opinie absolwentów wyrażane w ramach monitorowania ich losów zawodowych, a dotychczas opracowane do badania narzędzie-ankieta nie zawiera pytań odnoszących się do tego aspektu procesu kształcenia. W wyniku uzyskanych w toku wizytacji informacji na temat bieżących przeglądów zasobów informacyjnych stwierdza się iż w Uczelni prawidłowo funkcjonuje system upowszechniania informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach. Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem PKA także potwierdzili powyższą opinię wyrażając zadowolenie z dostępu do wszelkich informacji związanych z procesem kształcenia.

Weryfikacja i ocena satysfakcji studentów w omawianych obszarach jest zapewniona poprzez funkcjonowanie nieformalnych spotkań starostów z Władzami Wydziału oraz funkcjonowaniu skrzynki e-mailowej (wnioski@eu.edu.pl), gdzie studenci mają możliwość wyrażania swoich opinii.

6.2.

Oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia dokonuje się poprzez:

- systematyczne monitorowanie i analizowanie programów kształcenia,
- monitorowanie wyników rekrutacji,
- weryfikacje i ocenę stopnia realizacji uzyskania założonych efektów kształcenia,
- weryfikacje prac dyplomowych,
- hospitacje zajęć, analizę ankiet studenckich,
- zbieranie opinii o programach kształcenia i rynku pracy wśród interesariuszy zewnętrznych,
- monitorowanie losów zawodowych absolwentów,
- przeprowadzanie okresowej oceny pracowników naukowo-dydaktycznych.

Wyniki i wnioski z powyższych działań znajdują odzwierciedlenie w modyfikacjach programu kształcenia i jego realizacji oraz w zapisach w sylabusach przedmiotów.

3. Uzasadnienie

Wydział Zarządzania i Administracji Europejska Uczelnia w Warszawie zapewnia kadrze akademickiej i studentom, jako interesariuszom wewnętrznym udział w procesie określania efektów kształcenia, także współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym została sformalizowana i zapewnia udział w powyższym procesie interesariuszom zewnętrznym. Samorząd studencki opiniuje efekty kształcenia i program studiów. Przedstawiciel studentów uczestniczy w posiedzeniach Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, co zapewnia wpływ studentów na decyzje w zakresie jakości kształcenia. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Monitorowanie prowadzone jest na

wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Systematycznie podejmowane są działania umożliwiające ocenę przyjętych form realizacji i metod weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć. W celu zapobiegania plagiatom wdrożono kompleksową weryfikację prac dyplomowych w systemie antyplagiatowym. W ocenie Zespołu PKA za dobrą praktykę uznać należy dodatkową, wybiórczą weryfikację prac dyplomowych, która umożliwia sformułowanie uwag i rekomendacji dla recenzentów i promotorów. Losy zawodowe absolwentów Uczelni są monitorowane, jednakże absolwenci wizytowanego kierunku studiów zostaną objęci pierwszym etapem badania w najbliższym czasie, a zatem planuje się na bieżąco monitorować, gromadzić i wykorzystywać opinie absolwentów w zakresie oceny efektów kształcenia pod kątem ich przydatności na rynku pracy. WSZJK obejmuje prowadzoną politykę kadrową dotyczącą nauczycieli akademickich oraz kadry wspierającej proces kształcenia. Ocena jakości kadry realizującej proces kształcenia dokonywana przez studentów, jako narzędzie wewnętrznego systemu zapewniania jakości prowadzona jest w sposób kompleksowy, a jej wyniki umożliwiają doskonalenie procesu dydaktycznego. W ramach projakościowych działań zwyczajowo przyjętych prowadzona jest ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej, zasobów bibliotecznych oraz środków wsparcia studentów. Wyniki tejże oceny wypadają na ogół pozytywnie, jednakże w trosce o jakość kształcenia stanowią impuls do podejmowania działań doskonalących. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zawiera procedurę przeglądu zasad gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia, natomiast w ramach działań zwyczajowo przyjętych sprawdzeniu podlega dostępność i aktualność informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów.

4. Zalecenia

W ocenie Zespołu PKA zaleca się:

1. opracowanie zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, gdyż Uczelnia powinna być przygotowana do rekrutacji studentów w trybie powyższej procedury na uprawnione kierunki studiów, ponadto opracowaną procedurę należy objąć nadzorem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia;
2. zwrócenie uwagi na fakt, iż podejmowane są działania umożliwiające ocenę przyjętych form realizacji i metod weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, jednakże nie przynoszą żadnych skutków, o czym świadczą oceny doboru metod kształcenia oraz metod weryfikacji efektów kształcenia sformułowane w ramach kryterium 1;
3. rozważenie możliwości pozyskiwania opinii dotyczących programu kształcenia w ramach badań ankietowych prowadzonych wśród studentów, gdyż obecnie stosowana ankieta nie zawiera pytań związanych z oceną programu kształcenia, w tym efektów kształcenia, natomiast formułowane przez studentów opinie mogłyby stanowić cenne źródło informacji służących doskonaleniu programu kształcenia. Powyższe zalecenia należałoby rozważyć w przypadku pozyskiwania opinii studentów i absolwentów na temat zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów; sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia, a także zapewnienia przez Uczelnię dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia oraz jego wynikach;
4. syntetyczne wyniki ankietyzacji wskazane byłoby udostępnić także interesariuszom zewnętrznym, np. poprzez stronę internetową Uczelni;
5. zaleca się uzupełnienie istniejącego badania ankietowego o zagadnienia dotyczące m.in. metod nauczania, sposobu sprawdzania wiedzy, zgodności prezentowanych treści z sylabusem, stosowanych wymagań, obiektywizmu oceniania, co umożliwi środowisku studenckiemu powszechną i kompleksową ocenę wskazanych obszarów;
6. zaleca się publikowanie wyników dotyczących procesu ankietyzacji dla całej społeczności studenckiej wizytowanego kierunku;
7. zaleca się wprowadzenie narzędzi badawczych do oceny i weryfikacji przez środowisko studenckie zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, a także środków wsparcia dla studentów;
8. wskazane jest zwrócenie uwagi na skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości

kształcenia w obszarze monitorowania zasobów bibliotecznych, szczególnie pod kątem ich skorelowania z programami kształcenia oraz dostosowania do potrzeb studentów.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Analiza SWOT wykonana przez władze Uczelni, a przedstawiona w raporcie samooceny wskazuje na ważne aspekty kształcenia na ocenianym kierunku. Wynika z niej, że obecnie kluczowe znaczenie ma samofinansowanie się każdego z kierunków studiów (odpowiednia liczba studentów). Aktualnie na kierunku Ekonomia jest mało studentów, a rekrutacja spada, dlatego Senat Uczelni podjął uchwałę w sprawie zbadania możliwych perspektyw dla kierunku, a w przypadku ich braku – o wygaszeniu kształcenia na kierunku. Planowane są dalsze działania w zakresie wzmacniania współpracy z otoczeniem gospodarczym oraz wizerunku Uczelni. Wydział w tym roku akademickim zmieni profil kształcenia (na praktyczny) wszystkich prowadzonych kierunków. Podjęte zostaną działania doskonalące odnośnie sylwetki absolwenta, procesów, programów i treści kształcenia oraz wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Dobre praktyki

Brak